

'A New City in the Port'

An actor-centered institutional analysis of the strategic governance and planning process around Amsterdam Haven-Stad

Appendix

MSc thesis Filip Pliakis

Architecture, Urbanism and Building Sciences

April 2019

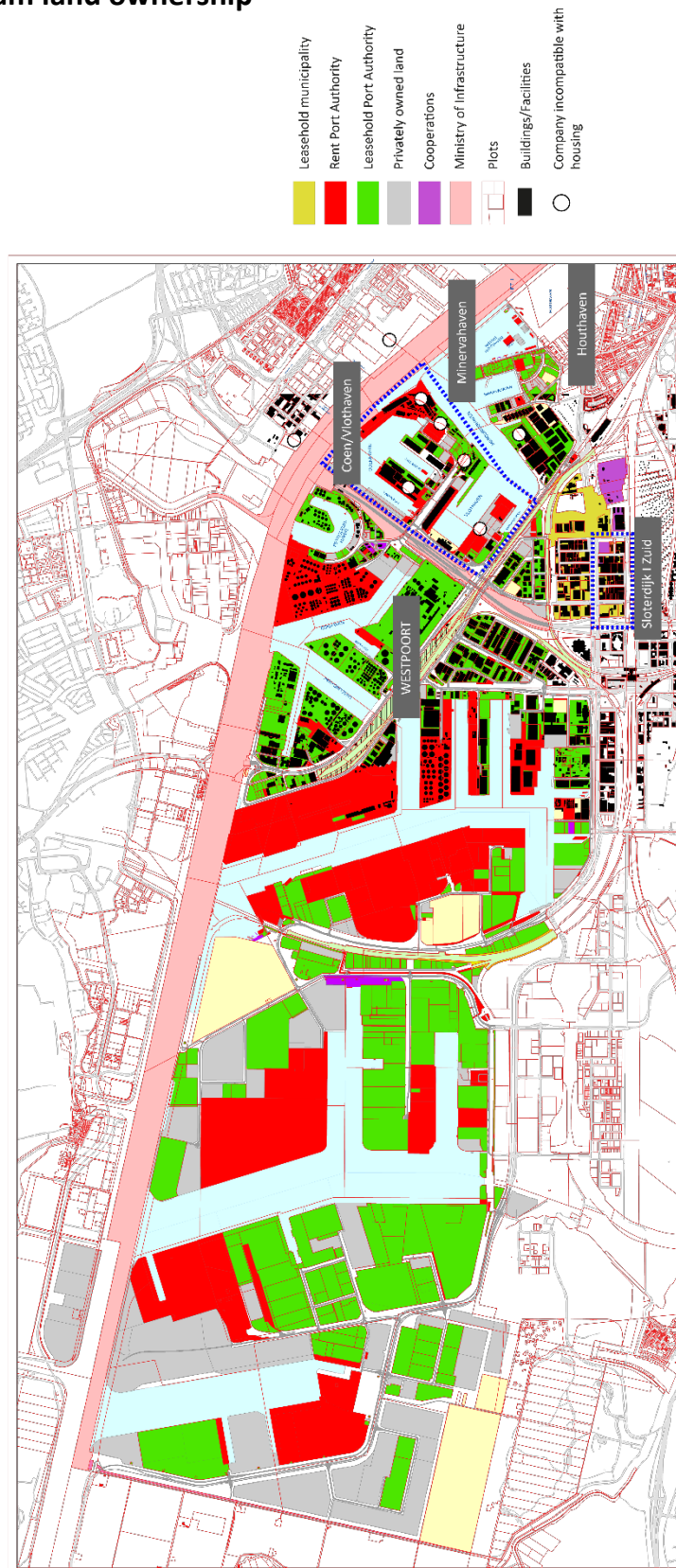
Index

i.	Map Port of Amsterdam	4
	Port of Amsterdam land ownership.....	4
	Haven-Stad planning Area	5
ii.	Development value Coenhaven and Vlothaven (quickscan)	6
iii.	DCF Shipdock (quickscan)	7
iv.	Economic Zones MRA	8
v.	Email NIFA on ICL deal	9
vi.	Political decision making process Development Strategy Haven-Stad	10
	Aanloop.....	10
	Politieke formalisering van de Ontwikkelingsstrategie	16
vii.	Interviews transcripts	51
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	

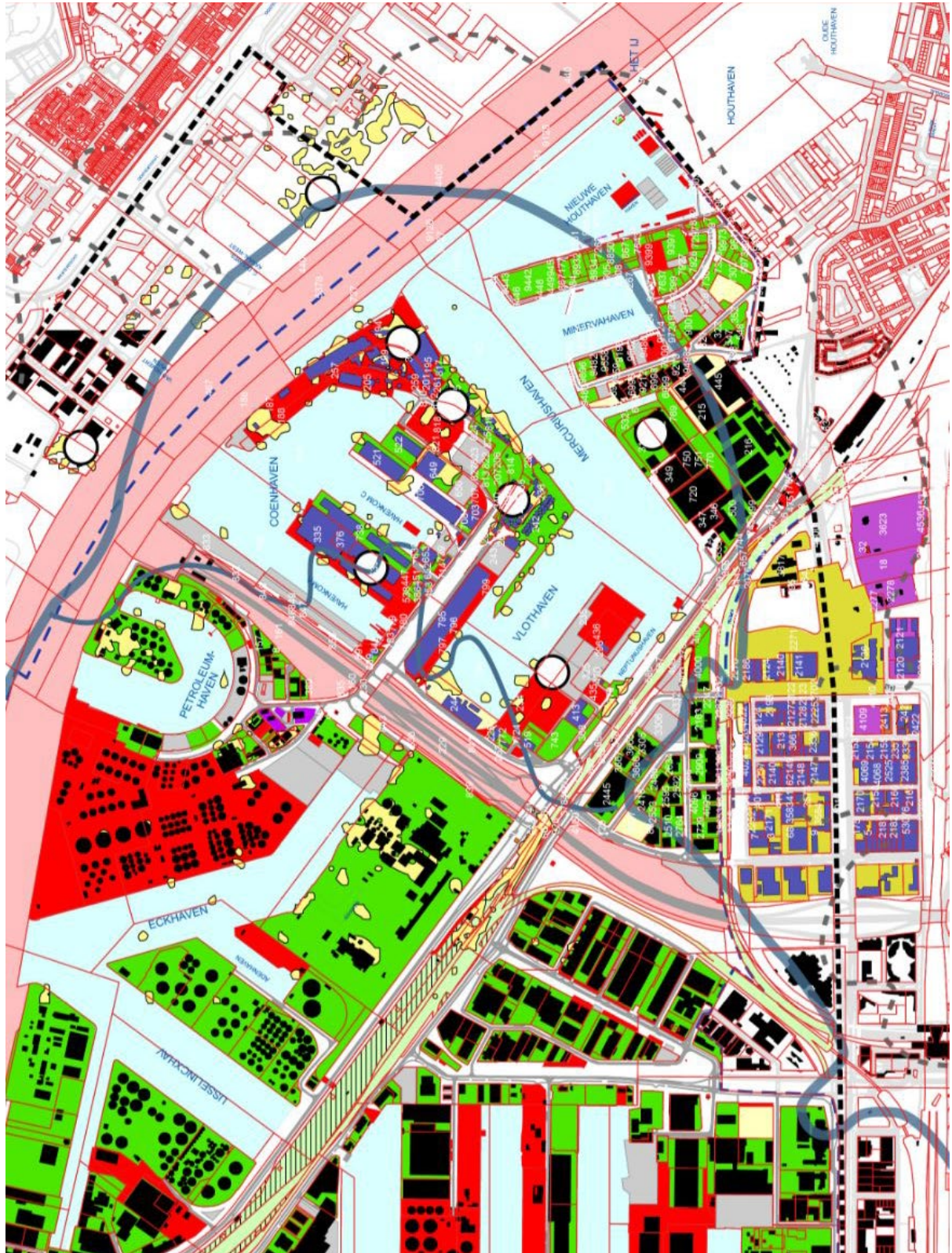
The transcripts of the personal interviews with stakeholdes (Page 51 – 102) contain confidential information. For more information: Tom Daamen (T.Daamen@tudelft.nl)

i. Map Port of Amsterdam

Port of Amsterdam land ownership

Haven-Stad planning Area

ii. Development value Coenhaven and Vlothaven (quickscan)

DASHBOARD					
Surface area (m ²)	420000				
FSI	2				
Total units	24000				
Metroline total	€ 1.600.000.000,00				
LP Percentage	0%				
inhabitants per dwelling	1,72				
inhabitants total	36950				
Jobs/workingplace	30				
Jobs	10287				
Total development m ²	14.000.00				
Total development in model	14.000.00				
Prices (€/m ² /year)					
High end Zuidas	€ 420,00				
Midrange	€ 240,00				
Coenhaven	€ 30,00				
Veld Zuidas	€ 4%				
Veld Sloterwijk	€ 6%				
Veld Coenhaven	€ 12%				
Dev. Value (€/m ² /year)					
Zuidas	€ 16.200,00				
Sloterwijk	€ 12.000,00				
Coenhaven	€ 250,00				
Per m ²	€ 111.000.000,00				
	€ 246,87				
Haven-Strad Area (m ²)					
Coenhaven	7400				
Sloterwijk	2400				
Coenhaven	18200				
Midrange	16600				
Midrange	2400				
Coenhaven	3400				
Coenhaven	6600				
Coenhaven	16000				
Westerpark	16400				
Total area (m ²)	72800				
% Coen en Vlothaven	21%				

Type	Percentage	Price (m ²)	Size (m ²)	Total surface (m ²)	Number	Development Value	Construction costs/m ²	Total construction costs
High Income	20%	€ 5.000,00	80	248.000	17.480	€ 862.000.000,00	€ 1.400,00	€ 344.360.000,00
Middle Income	40%	€ 5.000,00	80	492.000	34.860	€ 1.734.000.000,00	€ 1.300,00	€ 591.360.000,00
Social Housing	40%	€ 215,00	80	492.000	24.860	€ 74.184.000,00	€ 800,00	€ 392.340.000,00
Total				1232.000	87.200	€ 2.661.384.000,00		€ 1.330.060.000,00
Type	Percentage	Price (m ²)	Size (m ²)	Total surface (m ²)	Number	Development Value	Construction costs/m ²	Total construction costs
Workplaces		€ 1.028,7	1.166,67	30	30.810	€ 251.941.000,00	€ 1.100,00	€ 338.911.000,00
Total				30	30.810	€ 251.941.000,00		€ 338.911.000,00

Residual land value* Coenhaven Development					
Gross realization	€ 2.838.741.500,00				
VAT	€ 396.137.717,00				
Gross Development Value	€ 2.442.603.783,00				
Margin	€ 242.805.783,00				
Initial land	€ 132.130.288,24				
Design work	€ 67.278.173,25				
Consultants	€ 44.922.112,70				
Construction	€ 1.669.371.000,00				
Funds available	€ 129.289.972,10				
Interest rates	€ 225.229.972,10				
Less Due charges	€ 129.229.972,10				
Less interest on land	€ 259.229.972,10				
Indicered land value	€ 259.229.972,10				
Total LPA	€ 21.740,00				
Land/m ² LPA	€ 351,08				
Social Housing					
Social Housing LPA	€ 344.965,00				
Price/m ² LPA	€ 215,00				
	€ 74.166.460,00				
Total land value	€ 333.896.375,10				
Land/m ² Social Housing	€ 84,40				
LAND PRICE AVERAGE PLOTS AVE	€ 386,64				
*Land value as residual land value in an internal leasehold contract					
TOTAL BALANCE					
NET RESULT GREX Municipality	€ 489.639.324,90				
Total development value	€ 2.242.603.783,00				
Total development costs	€ 1.993.935.498,90				
Total public costs	€ 1.232.866.700,00				
NET TOTAL BALANCE (TFR)	€ 468.796.224,90				
Metro line	€ 1.600.000.000,00				
Park Coenhaven of Haven-Strad	€ 339.283.751,89				
Costs Metro Coenhaven	€ 21%				
NET TOTAL BALANCE with met	€ -1.193.190.476,79				

HOUSING DEVELOPMENT VALUE COENHAVEN (2017)					
Surface area (m ²)	17.480				
Development Value	€ 862.000.000,00				
Construction costs/m ²	€ 1.400,00				
Total construction costs	€ 344.360.000,00				
Surface area (m ²)	34.860				
Development Value	€ 1.734.000.000,00				
Construction costs/m ²	€ 1.300,00				
Total construction costs	€ 591.360.000,00				
Surface area (m ²)	24.860				
Development Value	€ 74.184.000,00				
Construction costs/m ²	€ 800,00				
Total construction costs	€ 392.340.000,00				
Total	€ 1.330.060.000,00				
WORKSPACE DEVELOPMENT VALUE COENHAVEN (2017)					
Surface area (m ²)	30.810				
Development Value	€ 251.941.000,00				
Construction costs/m ²	€ 1.100,00				
Total construction costs	€ 338.911.000,00				

Costs municipality (units + housing)					
INFRASTRUCTURE	Price per unit	Amount	Unit	% Costs	Total
Roads	€ 1.915,00	€ 320.000	23000 m		€ 91.170.000,00
Water	€ 115,00	€ 20.000	17000 m ²		€ 23.250.000,00
Green space	€ 100,00	€ 100.000	1000 m ²		€ 10.000.000,00
Small houses	€ 330.000,00	€ 330.000,00	1 pc		€ 330.000,00
Bus stops	€ 330.000,00	€ 330.000,00	1 pc		€ 330.000,00
PUBLIC SPACE					€ 593.350.000,00
Squares (City, park)	€ 200,00	€ 150.000	750000 m ²		€ 30.000.000,00
Quays (park, street)	€ 4.000,00	€ 400.000	100000 m		€ 14.000.000,00
Quays (park, street)	€ 2.000,00	€ 200.000	100000 m		€ 4.000.000,00
Green areas	€ 100,00	€ 100.000	100000 m ²		€ 3.000.000,00
DEMOLITION					€ 102.500.000,00
Factories	€ 500,00	€ 500.000	100000 m ²		€ 75.000.000,00
Warehouses	€ 100,00	€ 100.000	100000 m ²		€ 15.000.000,00
Infrastructure	€ 250,00	€ 250.000	100000 m ²		€ 12.500.000,00
POLLUTION					€ 15.000.000,00
2 meters deep canal area	€ 10,00	€ 100.000	1000000 m ²		€ 21.000.000,00
SERVICING LAND					€ 42.000.000,00
Swamp	€ 60,00	€ 60.000	1000000 m ²		€ 11.000.000,00
Wetland	€ 60,00	€ 60.000	1000000 m ²		€ 11.000.000,00
PUBLIC SERVICES					€ 120.400.000,00
Education (1 school)	€ 1.400,00	€ 300.000	30000 m ²		€ 42.000.000,00
Care (14 care centers)	€ 1.400,00	€ 300.000	30000 m ²		€ 42.000.000,00
Culture	€ 1.400,00	€ 300.000	15000 m ²		€ 21.000.000,00
Sports	€ 300,00	€ 300.000	77000 m ²		€ 15.400.000,00
UNDERGROUND PARKING SPOTS					€ 123.970.000,00
Under building-1	€ 21.000,00	€ 21.000,00	3930		€ 113.190.000,00
Groundwater fee	€ 2.000,00	€ 2.000,00	3930		€ 10.780.000,00
BUY OUT + MOVING COSTS					€ 201.000.000,00
Moving costs B1	€ 30.000.000,00	€ 30.000.000,00	1		€ 30.000.000,00
Rebuild other location	€ 70.000.000,00	€ 70.000.000,00	1		€ 70.000.000,00
Other B1 companies	€ 100.000.000,00	€ 100.000.000,00	1		€ 100.000.000,00
Judicial costs	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00	1		€ 1.000.000,00
COSTS					€ 798.390.000,00
FEES					€ 159.878.000,00
UNFORESEEN					€ 96.826.800,00
VAT					€ 167.871.900,00
TOTAL costs incl. VAT					€ 1.223.066.700,00

iii. DCF Shipdock (quickscan)

DCF VALUATION OFFICES EXAMPLE

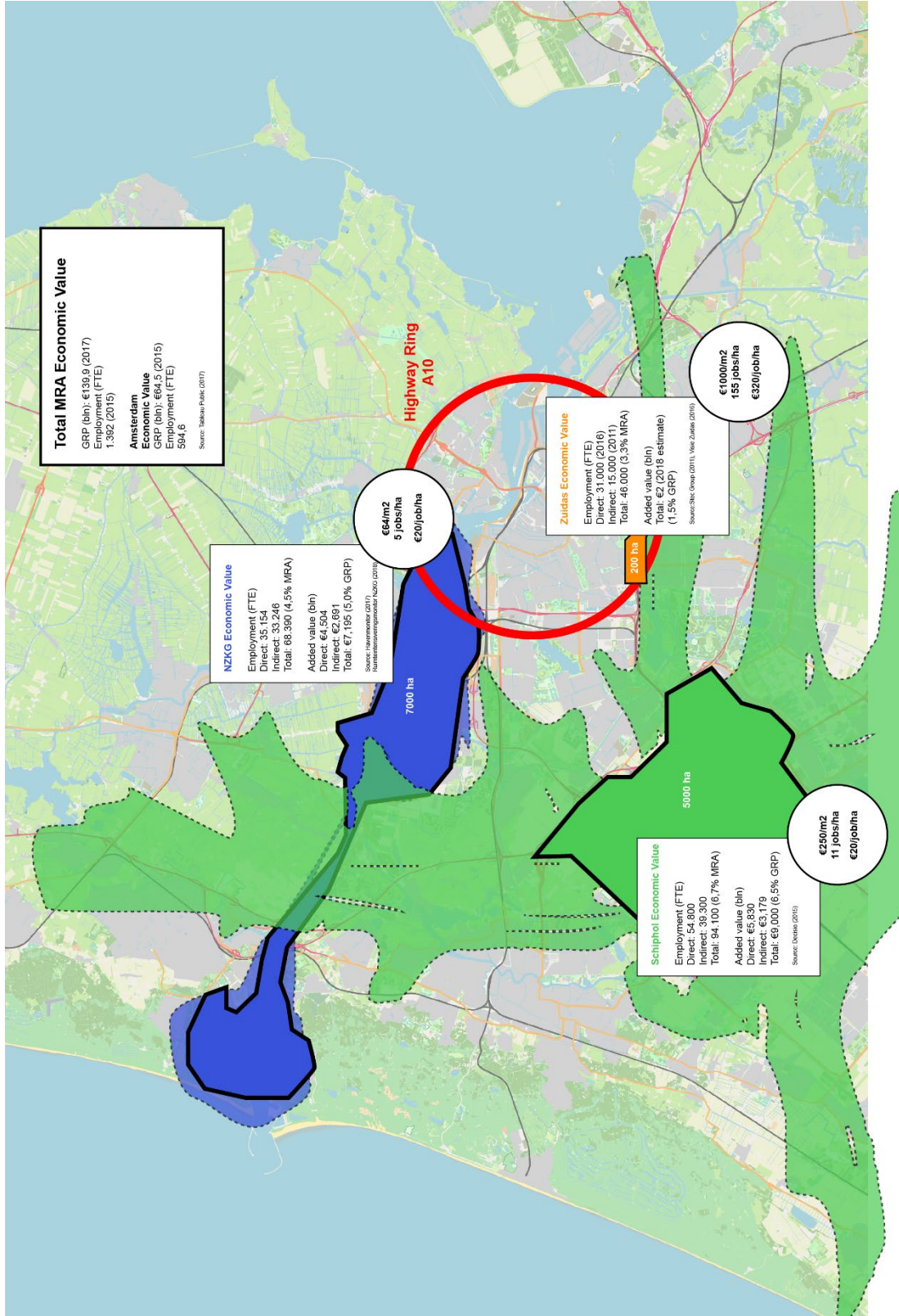
R2

18

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.200.000	1.233.000	1.266.000	1.299.000	1.332.000	1.365.000	1.398.000	1.431.000	1.464.000	1.497.000	1.530.000	1.563.000	1.596.000	1.629.000	1.662.000	1.695.000	1.728.000	1.761.000	1.794.000	1.827.000	1.860.000	1.893.000
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39

iv. Economic Zones MRA

Including perimeter of restrictions on housing (noise pollution)

v. Email NIFA on ICL deal

Below is the email from a NIFA employee that was part of a > 2000 page release of documents by the Ministry of Economic Affairs after a 'WOB' request (Freedom of Information Act) by Dutch Newspaper NRC in 2017. The documents were part of the debate about tax rulings in the parliament in 2017.

From: d [redacted] d [redacted]
Sent: Monday, January 06, 2014 2:53 PM
To: d [redacted] d [redacted]
Cc: d [redacted] d [redacted] d [redacted] d [redacted]
Subject: ICL - Meeting Mayor Van der Laan

d [redacted] first of all: a Happy New Year!

I want to follow up on a breakfast meeting that Prime Minister Rutte had earlier last month with the CEO of ICL, Stefan Borgas, a large Israeli chemical company with an operation in the Port of Amsterdam. Both d [redacted] and I were present during this private meeting.

During the preparation for this meeting we discovered that there is an expansion project going on at this PoA AmFer site: [c \[redacted\] todo=show&projectid=19431#projectteam](#) Please assign a PM.

60

There is also a revived SSC project where Amsterdam is in the running (d [redacted] is PM):
c [redacted] [todo=show&projectid=14960&itemoffset=0&from=Company#projectteam](#),
competing with c [redacted]

Several topics were discussed and a lot of new information was brought to the table concerning these projects. In the meantime (and probably coincidentally), ICL received a call from Alderman Freek Ossel who said that ICL shall receive an extension of the land lease until 2044 needed to facilitate their expansion in Amsterdam. They assume that is following Borgas' discussion with the Prime Minister. So this is good news, because this will mean that the c [redacted] M and c [redacted] additional employee expansion project in Amsterdam will most likely happen. This was the most important impediment so far.

During the meeting, PM Rutte also offered a meeting with Mayor Van der Laan on the CEO's next visit to Amsterdam. The most likely dates are February 16-18. Question: does the Mayor have an opening in his agenda on one of these dates?

Kind regards,

d [redacted] d [redacted]

--

d [redacted] | Netherlands Foreign Investment Agency | Habtoor Business Tower, Dubai,
UAE | d [redacted] [nfa.com](#) | Ph. d [redacted] | M d [redacted] (UAE) | M d [redacted] (Netherlands) |
[www.nfa-gulfregion.com](#) | [www.nfa-turkey.com](#)

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee of this message or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

vi. Political decision making process Development Strategy Haven-Stad

Aanloop

29 mei 2008: Commissie Financiën en Economische Zaken

Ter bespreking en ter kenninsneming van de concept Havenvisie: Slimme Haven 2008-2020.

https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/16292#ai_267487

Focus op de verdubbeling van de capaciteit zonder fysieke uitbreiding. Focus op de noodzaak van het reserveren van grond ten westen van de haven (Houtrakpolder), de sluis (noodzakelijke infra) en de oprukkende woningbouw.

Uit de notulen:

Verweij, H. (VVD)

(...) “De adder is dat de drang van Amsterdam om woongebieden uit te breiden niet tot een keuze heeft geleid. Tot 2020 wordt alles on hold gezet en de visie op de Haven wordt geschakeld binnen de havenstadvisie. De havenstadvisie is een ruimtelijke ordeproject. De bedreiging van woningbouw in het havengebied is een reële bedreiging. Die zal gevolgen hebben voor het plan Haven. Als de procedure wordt gevolgd, vraagt hij zich af waarom de sluis wordt gebouwd als kansen en bedreigingen niet worden ingebouwd.” “Dit is geen visie”

Drooge, A.H. van (CDA)

“De Haven is belangrijk voor de economie van Amsterdam. Hij schuift op naar het westen. Er is druk uit het oosten voor woningbouw bijgekomen. Verder moet de Haven ook nog verdubbelen tot 2020. Spreker vindt de visie te beperkt. Hij denkt niet dat de Haven kan verdubbelen met deze oppervlakte. Als men in 2016 moet gaan nadenken over wat er daarna moet gebeuren, komt men niet veel verder. Spreker denkt dat de sluis aangelegd moet worden. Er moet een visie komen die verder kijkt dan 2020.”

Goede, Marco de (GroenLinks)

Het is een mooie aanzet. De regio moet erbij betrokken worden. Er is een eigen havenvisie van GroenLinks (Het Roer Om). Het westwaarts strekken moet niet, intensiveren en slimmer worden wel.

“De heer DE GOEDE zegt dat er in staat dat de Haven tot 2020 niet uitbreidt richting Spaarnwoude. Men moet ook verder denken dan 2020. De eigen visie van GroenLinks loopt tot 2040. Spreker zou graag zien dat er in overeenstemming met het structuurplan voor de regio een visie wordt ontwikkeld.”

Verdere politieke bespreking bij presentatie definitieve versie van de Havenvisie.

24 februari 2010: commissie Ruimtelijke Ordening en Waterbeheer

Concept Havenvisie

https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/17758#ai_317893

Inspraak Kamer van Koophandel namens de Ondernemersverenigingen

Halen, L. van (Kamer van Koophandel)

(...) "Dat staat echter haaks op de tekst in de structuurvisie dat er vanaf Zaandam tot in het centrum van Amsterdam prettig gewoond moet worden. Dit gebied is nu bedrijfsomgeving zonder goede ov-infrastructuur.

Als opstapje heeft de gemeente plannen gemaakt voor een Olympisch stadion in de haven. Dat betekent dat de gemeente een convenant met het bedrijfsleven wil openbreken. Dat vindt de Kamer van Koophandel onacceptabel. **Daarnaast vindt zij het verwonderlijk dat scenario 1 uit de visie Havenstad geschrapt is. Het heeft niet eens de inspraak gehaald.** Zij ziet dat scenario graag weer opgevoerd, waarbij 4000 woningen gebouwd kunnen worden en een slim en duurzaam werkgebied behouden kan blijven. De investeringen die de stad moet plegen voor scenario 2 en 3 zijn door de gemeente geraamd tussen de 1,7 en 2,3 miljard euro. Dat vindt de Kamer van Koophandel verspilling en niet duurzaam. Er moet tenslotte ook elders in de regio nog ruimte gevonden worden. Daarom moet scenario 1 uit de Haven-Stad weer terugkomen."

Mulder, Michiel (PvdA)

"De fractie is het met een aantal punten uit de structuurvisie niet eens. De fractie is niet voor het doen plaatsvinden van de Olympische Spelen in het havengebied. Ook het gebied van Cargill moet nu niet volbestemd worden met woningen, zoals nu staat aangegeven in de structuurvisie."

Foodcluster zeer belangrijk, geen woningbouw op de Cargill-locatie.

Geurts (GroenLinks)

Bepleit u dan minder dan scenario 1? Tegen scenario 2 en 3 en zelfs tegen 1?

Mulder, Michiel (PvdA)

Ja kritisch, alleen doorgaan als we daar samen met het bedrijfsleven uitkomen.

Geurts (GroenLinks)

Nou dan zou ik toch de ruimte behouden om een aantal scenario's verder te onderzoeken, in samenspraak met het bedrijfsleven uiteraard.

Mulder, Michiel (PvdA)

Maar zoals nu uitgewerkt is het geen goed idee.

Van Doorninck (GroenLinks)

Dus ook geen visievorming? Dat is toch nodig in een structuurplan? Anders blijf je zitten in de tijdelijkheid.

1:01:05 Mulder, Michiel (PvdA)

Wat ons betreft is dat duidelijk: de haven is de haven en die moet daar gewoon blijven. Dat heeft prioriteit.

Beishuizen, F. (VVD)

1:36:10 **“Ten aanzien van het afnemen van de bedrijvigheid. Niet dingen wegstrepen voordat we een alternatief hebben. Het vraagstuk van de bedrijven: je zou eerst op metropoolregio afspraken moeten hebben voordat je bedrijven wil herplaatsen.”**

Geurts, B. (GroenLinks)

“Dat wil niet zeggen dat de fractie de havenstadlocatie niet interessant vindt. Integendeel, zeker ook omdat men er voorstander van is om in dat gebied verder te gaan verdichten en meer de mix van werken en wonen gezocht gaat worden. De scenarios 2 en 3 moeten naar zijn mening dan ook zeer serieus onderzocht worden.”

2:52:38 Wethouder Maarten van Poelgeest (GroenLinks)

“Het college vindt unaniem dat de stad zich ook richting Zaandam moet richten”. Het Amsterdamse college vindt omgekeerd dat de stad zijn gezicht ook richting Zaanstad moet wenden. Daarbij gaat het dus zowel om kwalitatieve als kwantitatieve argumenten. Hij begrijpt dan ook niet dat de PvdA daar niet voor kiest. Dat verbaast hem zeer. In het college heeft hij daar niets van gemerkt. **Met de keuze om die havenontwikkeling voor de toekomst uit te sluiten, stelt de fractie zich lijnrecht op tegenover de eigen wethouder Haven, die daar wel voor kiest. Bovendien stelt men zich lijnrecht op tegenover de eigen lijsttrekker. Naar zijn mening is dit geen keuze voor maar tegen de toekomst. Mocht het tot coalitieonderhandelingen komen met de PvdA dan zal daar nog het nodige over gezegd moeten worden.**

Juni 2013: Commissie Ruimtelijke Ordening

De heer Jager PvdA

43.03: Kansen voor woningbouw en haven door opschuiven geluidsnormen. Verruiming van 50 naar 55 en misschien zelfs 55 naar 60 geeft enorme kansen.

44.00: Onze bijbel erbij pakken: De Structuurvisie

54:10 De Heer Piek VVD

De VVD heeft geen principiële bezwaren tegen transformatie, maar wel als het betekent dat bedrijven “uitgerookt” gaan worden door transformatie als een soort zwaard van Damocles boven de organisaties te laten hangen. De Kamer van Koophandel geeft aan dat nu reeds uit onderzoek blijkt dat de investeringsbereidheid in het gebied afneemt. Daarmee snijdt de gemeente dus ook zichzelf in de vingers. Als bedrijven nu niet duidelijk wordt gemaakt dat ze ook op de langere termijn welkom zijn, dan trekken die bedrijven bij de volgende investeringsronde gewoon weg! De meeste bedrijven in de Coen- en Vlothaven zijn zogenaamde leadership-bedrijven. Daar zit een keten van MKB-bedrijven aan vast, die daardoor ook getroffen zouden worden en daarmee de Amsterdammer.

1:05:00 Marjo D66

NZKG visie, maar het zal wel weer de hele dag over de Coenhaven en Vlothaven gaan.

Groots en meeslepende plannen, luchtfietserij. Kosten te hoog: niet haalbaar.

Expertmeetings

R. Alberts SP

Visie, wat is dat? Niet amendemeerbaar?

1:19:00 Groenlinks

Zeer matig proces van maken visie

Doel uitsluitend concurrentiepositie metropoolregio Amsterdam

Juridische status visie zeer gering: hoe zien we als regio de ontwikkeling? Daarom juist wel zeer gewichtig, want je kunt er wel aan gehouden worden.

Waarom nog steeds vasthouden aan 125 miljoen ton?

1:51:00 Wethouder Maarten van Poelgeest GroenLinks

Het college besluit dat er woninglocaties moeten komen.

Cat 5 en Cat 6 moeten op het gegeven moment weg. Vasthouden aan visie Structuurvisie.

“Organische ontwikkeling is verschillende toekomsten niet onmogelijk maken”

2:04:00 Wethouder Ossel

“NZKG Visie is een visie die ontwikkeling mogelijk maakt”

2:16:00 Haven Meijer

Leadership firms, connectiviteit is erg hoog in Amsterdam (55%).

Stimuleren van haven en haar omgeving.

Bedrijven hebben duidelijkheid nodig. Niet pas in 2025, verlengen van Convenant zou zeker helpen.

2:20:00 Jager

Zorgen over ICL: geen investeringshorizon. Helderheid voor dit bedrijf mogelijk? We gaan voorlopig toch niet transformeren.

2:29:00 Wethouder Van Poelgeest:

Niet over graf heen regeren: als er mensen in 2025 sneller willen transformeren mogen we hen niet in de weg zitten, aan de andere kant willen we wel dat het bedrijf kan investeren. We zijn daarover in gesprek met ICL.

Convenant: Moeten we onze opvolgers die vrijheid ontnemen om die te verlengen?

-----

18 november 2014: College stelt Actieplan Woningbouw vast voor strategie middellange termijn voor woningbouw. Voortbordurend op Structuurvisie 2011 en Collegeakkoord 2014-2018.

Vergadering raadscommissie Werk en Economie 18-02-2015

https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/136785#ai_1702097

Agendapunt n.a.v. college-akkoord en brief 'bedrijven kunnen blijven tot 2040'

Ollongren, K.H. (wethouder)

Transformatie gaat door als gepland. In 2025 beslissing over ontwikkeling van Coenhaven en Vlothaven. Het Havenbedrijf mag voor bestaande bedrijven erfpachtcontracten verlengen tot 2040. Daardoor hebben bedrijven zekerheid en kunnen ze investeren. De gemeente heeft invloed bij nieuwe bedrijven.

Tegen GroenLinks zeg ik 'jullie transformatie gaat door'.

Groen (GroenLinks)

Ik bedoelde niet wegpesten, maar moeten ze niet eerder weg? Dan hebben ze nog meer zekerheid.

Ollongren, K.H. (wethouder)

Juist de rust is belangrijk, de rust dat die bedrijven niet voor 2040 gevraagd wordt iets anders te doen. “Wethouder OLLONGREN wijst erop dat het Havenbedrijf en de gemeente altijd in gesprek met bedrijven zijn. Dit soort bedrijven hebben juist de rust en de zekerheid nodig dat ze tot 2040 kunnen blijven waar ze zitten. Zij zullen ongetwijfeld zelf plannen maken voor de (verre) toekomst.”

Maart 2015: Bestuursopdracht Ruimte voor de Stad- Ontwikkelstrategie Amsterdam 2025

Studie naar deelgebieden, waaronder Haven-Stad, opzet voor Koers 2025.

7 september 2016: Collegebesluit inzake terinzagelegging en raadpleging Notitie Reikwijdte en Detailniveau Milieueffectrapportage (MER) Haven-Stad Nr. BD2016-011910

Nuijens, J.W. (GroenLinks)

“De heer NUIJENS wijst erop dat gesteld wordt dat de betrokken bedrijven de zekerheid hebben gekregen om tot 2040 op hun huidige plek te kunnen blijven zitten. Tot 2030 worden er in dat gebied geen woningbouwplannen ten uitvoer gebracht. Als het echter zo is dat er bijvoorbeeld erfpachttechnisch nog geen zekerheid is geboden tussen 2030 en 2040, vraagt hij zich af of het niet zo kan zijn dat al die demografische verschuivingen reden zouden kunnen zijn te bezien of er toch niet te praten zou zijn, zo dat de verdichtingsopgave daar wat omhoog kan. Hij vraagt dat met name omdat het college aangeeft dat men een MER zoekt die aan de volgende voorwaarden voldoet: brede reikwijdte, flexibel, onderzoek op maat en geen vastomlijnd programma. Dan vraagt hij zich af, na hetgeen gewisseld is over Koers 2040 en de wens om die zekerheid te bieden aan die bedrijven tot 2040, of die gewenste flexibiliteit, onderzoek op maat en geen vastomlijnd programma na een kosten-batenafweging nuttig zouden kunnen zijn, gezien de alarmbellen die deze wethouder af laat gaan als het gaat om de enorme bouwopgave die er ligt. Daar zou hij het graag even over willen hebben.”

Burg, E. van der (wethouder)

Pas na 2025 besluit over Coenhaven en Vlothaven. Ik ben beperkt door de raad om daar eerder over te praten. Periode 2028 en 2040 beschreven in college-akkoord. Het havenbedrijf gaat over erfpachttuitgifte.

September 2016 tot december 2017

Transcript van het volledige politieke besluitvormingsproces rondom de Ontwikkelingsstrategie van Haven-Stad (Nederlands).

Politieke formalisering van de Ontwikkelingsstrategie

1.22.33	Tijdcode (uur.minuut.seconde)
Naam (partij)	Spreker partij
Tekst	Gesproken woorden
<tekst>	Nonverbale communicatie, opmerking
(tekst)	Verwijzing van spreker
Tekst	Belangrijk voor proces
Tekst	Belangrijk voor plan
“Tekst”	Interessante quote

Inhoud

- **Vrijgeven van documenten**
21 juni 2017: Concept Ontwikkelstrategie (voor inzage)
21 november 2017: Definitieve Ontwikkelstrategie
- **Inspraakprocedures**
19 september 2017: Inspraak Raadscommissie
- **Inzage**
17 juni – 30 augustus: Concept Ontwikkelstrategie
- **Nota van Beantwoording**
21 november 2017: Reacties op Inzage Concept Ontwikkelstrategie
- **Raadscommissies Ruimtelijke Ordening (Inhoudelijk)**
19 + 20 september 2017: Inspraak en vaststellen Ontwikkelstrategie
18 oktober: Vaststellen Ontwikkelstrategie (punt van agenda gevallen)
22 november: Vaststellen Ontwikkelstrategie (verschoven naar volgende vergadering: definitieve versie Ontwikkelstrategie heeft conceptversie 1 dag geleden ingehaald)
13 december 2017: Vaststellen Definitieve Ontwikkelstrategie
- **Raadvergaderingen (Formeel)**
14 september 2016: Koers 2025
11 november 2016: Motie Haven-Stad Koers2025
20 + 21 december 2017: Vaststellen Definitieve Ontwikkelstrategie

14 september 2016: Raadsvergadering Koers2025

4:22:01 Nuijens (GL): Ter bescherming van de hoofdgroenstructuur (GL) moeten alle zoeklocaties in het groen worden verwijderd. In plaats daarvan kijken naar verdere verdichting op andere plekken. “Bouwen in het groen, bouwen in het rood of bouwen in het grijs.” Maar we kunnen alsnog 55.000 woningen kwijt. Een meerderheid wil niet bouwen in het groen. Kritiek op het bestaan van dergelijke

documenten (onderzoek in het groen bouwen) want die kunnen “self fulfilling prophecies” worden. (Zie huidige beleid). Niet zoeken in de hoofdgroenstructuur want er is genoeg planvoorraad vastgesteld in de structuurvisie waarom dat niet hoeft.

Motie GL: Planvoorraad buiten hoofdgroenstructuur zo groot mogelijk maken, om de samenhang tussen Structuurvisie en Koers2025 te vergroten.

“Mijn fractie zal zich in blijven zetten voor een zo hoog mogelijke planvoorraad buiten de hoofdgroenstructuur, en een maximale bouwdichtheid van alle plannen buiten de hoofdgroenstructuur.”

“Een signaal afgegeven aan markt en publiek, de tribune zit vol, welke niet nodig was geweest. Er is nu onzekerheid gecreëerd die niet nodig was”

Van Lammeren (PvdD): Aantal vierkante meters groen per huishouden neemt af.

Vink (D66): Hoge dichtheden in deze stad helpen om het groen groen te houden.

4:41:10 Motie (D66): Er staan al mooie plannen in de structuurvisie over het Westelijk Havengebied. Wat ons betreft kan daar wel een tandje bij. Motie onderzoek naar intensiveren transformatie Westelijk Havengebied.

De heer Van Lammeren is de enige die nuanceert: moeten we wel groeien?

Van der Ree (VVD): Koers2025 is een ter kennisgeving. Alleen een onderzoeksstuk, nog geen document. Hoeft hier niet inhoudelijk behandeld te worden. Alleen de moties. De Structuurvisie blijft van kracht, daarnaast kijken naar plekken waar versneld kan worden.

5:15:00 Wethouder Van der Burg (VVD): U wilt die woningen al jaren in het havengebied (GL)

November 2016: Motie bij indiening plannen Koers2025

Motie D66 aan het College: “Kijk of we meer woningen dan 13.000-19.000 zoals opgenomen in de Structuurvisie in Haven-Stad kunnen realiseren”

11 november 2016: Startnotitie (bestuurlijke opdracht)

Onderzoek intensivering en versnelling. Welke kansen liggen er voor mobiliteit, duurzaamheid en dichtheid?

Onderzoek naar 16.000-40.000 woningen.

20 juni 2017: Concept Ontwikkelingsstrategie gepresenteerd

40.000-70.000 woningen blijken zelfs mogelijk. Evenals een versnelling.

Inspraakperiode van 6 weken is gestart. Vanwege de vakantieperiode heeft wethouder Van der Burg deze periode met 1,5 week verlengd.

23 juni 2017: Havenbedrijven moeten in de krant lezen dat ze weg moeten

<https://www.at5.nl/artikelen/170436/haven-stad-verrast-de-haven-bedrijven-moeten-in-de-krant-lezen-dat-ze-weg-moeten>

12 juli 2017: Raadscommissie Ruimtelijke Ordening

Onderwerp Haven-Stad staat niet op de vergadering.

Augustus 2017: Reces

Geen vergaderingen

11 augustus 2017: Advies ORAM over Concept Ontwikkelingsstrategie ingediend (PDF)

11 augustus 2017: Sluiting inspraakperiode Concept Ontwikkelingsstrategie (zienswijze)

19 september 2017: Raadscommissie Ruimtelijke Ordening (avonddeel)

- Veel agenda-onderwerpen
- Moties over Koers2025 worden 2 commissies doorgeschoven
- Veel onderwerpen 'in het rood'

20 september 2017: Raadscommissie Ruimtelijke Ordening (middagdeel)

3:01:14 - Agendapunt 24: Vaststellen Investeringsbesluit Sluisbuurt

19 (!) insprekers x 2 minuten

4:15:00 Uytengaak, R. : Breng de kennis van Dienst Volkshuisvesting terug (stedenbouw op basis van woningen) In reactie op Boomsma. Uytengaak: Jan Schaefer als belangrijke man.

Onderwerp Sluisbuurt zorgt voor veel discussie en duurt 3 uur. Veel spreektijd van raadsleden wordt gebruikt.

6:00:00 Wethouder Van der Burg (tussendoor) .. "Mobiliteit, en ja, **nou volgens mij komen we niet meer toe aan Haven-Stad vandaag..**" (gaat verder over Sluisbuurt en vastlopen A10).

Geeft aan dat ook de Wethouder nu al door heeft dat er in deze vergadering in ieder geval geen tijd meer is voor Haven-Stad. Agendapunt wordt paar minuten later alsnog begonnen, maar wordt daarna afgekapt wegens tijdgebrek (zie onder).

6:07:02 - Agendapunt 31: Vaststellen Ontwikkelstrategie Haven-Stad (Concept Ontwikkelstrategie)

Voorzitter: U hoorde het de wethouder net zeggen, dat er waarschijnlijk te weinig tijd is voor Haven-Stad. We zullen echter wel moeten, want we hebben een inspreker, de heer Noorman. En dat mag hij nu doen. Meneer Noorman u heeft 2 minuten!

Inspreker Kees Noorman (ORAM): Bedankt voorzitter. Net zoveel tijd als 17 sprekers voor de brug (Sluisbuurt). Klein voorschot op ons 100-jarig bestaan: Ook de ondernemers vinden dat de stad Amsterdam in haar groei voorrang moet geven aan welzijn en inclusiviteit. Dat is wel een belangrijke en ik merk in alle grote plannen dat dat onder druk komt te staan. Haven-Stad: We bouwen een stad ter grootte van Maastricht op een complexe locatie, met maar liefst 70.000 woningen. En er zullen aanzienlijke voorinvesteringen gedaan moeten worden in infrastructuur en bereikbaarheid, maar ook aan andere voorzieningen die recht doen aan de omvang van deze stad. Waar alleen al 50.000 arbeidsplaatsen worden voorzien in de zogenaamde productieve wijk. Maar ook 40 basisscholen, 9 middelbare scholen, ziekenhuizen, sportaccommodaties et cetera. En dat in een bestaande, vitale economische zone. Het is dus geen greenfield zoals de Sluisbuurt. Er lijkt dus een grote fixatie voor binnen de Ring bouwen. Stouwen, stouwen, stouwen lijkt het wel. Gezien de tijd beperk ik mij tot 2 kernvragen en een subvraag:

1) Haven-Stad is een forse en complexe opgave in bestaand havengebied en brengt allerlei bereikbaarheidsuitdagingen met zich mee. De vraag is waarom een dergelijk woningbouwprogramma per se op die locatie moet. Is er goed gekeken naar andere en alternatieve ontwikkellocaties in de regio?

Subvraag: Is de stad bereid om cruciale voorinvesteringen te doen in infra en bereikbaarheid die recht doen aan de locatie en omvang van dit project?

2) De Ontwikkelstrategie veroorzaakt onrust bij de bedrijven en creëert investeringsonzekerheid. In het geval van uitplaatsen of verplaatsen van bedrijven, wat doet de gemeente dan om deze bedrijven voor de regio te behouden?

Tenslotte, het bedrijfsleven wenst de burgermeester en zijn familie en wensen hem veel sterkte de komende tijd. Dank u.

Voorzitter: Dank u. Ik kijk even rond. Zijn er leden met een vraag?

Geenen (PvdA): Over die alternatieven. Ik ken zelf niet zoveel andere plekken waar 70.000 woningen gebouwd kunnen worden binnen de gemeentegrenzen.

Noorman (ORAM): Daar heeft u volkomen gelijk in. Ik denk dan ook dat er nauwelijks ruimte is binnen de gemeentegrenzen om nog zoveel woningen te bouwen en zeker op zo'n locatie. Dus ons idee is ook dat er ook veel breder gekeken moet worden naar de woningbouwopgave in de regio. En ons gevoel is dat de stad zo graag binnen haar grenzen blijft, omdat ze daar zelf over gaan, met dit soort plannen komen, terwijl we in dialoog misschien nog kunnen kijken of er nog uitlegmogelijkheden zijn in de rest van de regio.

Ernsting (GL): Dan ook een korte vervolgvraag: Dan kies je dus voor een niet geconcentreerde stad, en dus voor meer verkeers- en vervoersbewegingen als je kiest voor de regio en woningbouw in de regio. Kom je dan niet een heel ander probleem tegen met betrekking tot congestie?

Noorman (ORAM): Interessante vraag. Het antwoord is dat het één nooit los gezien kan worden van het andere. Het verbeteren van de infrastructuur in de regio is een essentiële randvoorwaarde voor het goed functioneren van de regio. Voor wonen, werken. Het beleid wat hierbij hoort is excellente, uitmuntende verbindingen binnen de regio. De lightrail-verbindingen.

Ernsting (GL): <ontdaan> Dus dan komt u dus namens het bedrijfsleven vertellen dat u niet kiest voor een compacte stad. Heb ik dat goed?

Noorman (ORAM): Zo compact mogelijk. Dus het gaat ook om andere aspecten dan compactheid, want compactheid is ook een excellent systeem. Als je zoveel mensen bij elkaar hebt wonen zoals in de plannen staat, zonder goede infra, dan moet je je afvragen of je op zo'n plek zo'n verdichting moet toestaan. Dus we zijn niet voor (tegen) bouwen in dat Haven-Stad complex, maar wel over de intensiteit daarvan. En je zult ook zien als je het plan leest, dat er een aantal randvoorwaarden zijn mbt bouwen. En infrastructuurle voorzieningen, zoals metro's, hangen direct samen met het aantal woningen dat gebouwd wordt. En dat zijn best hoge percentages. Als je bedenkt dat er 40.000 woningen gebouwd moeten worden voordat er sprake kan zijn van een metro, ja dan denk ik, als je nu niet besluit om die metro aan te leggen en wel bouwt, dan kun je je afvragen of je daar een goede structurele oplossing maakt voor ons huisvestigingsprobleem.

En het gaat voor het bedrijfsleven om het werken en wonen met elkaar. En als je kijkt naar die enorme intensiteit dan heb je het over werken op de nieuwe manier: met je laptop op je schoot en niet met meer bedrijfsmatige functies. Daar past die intensiteit gewoon niet op.

Dijk (VVD): Bedankt voor die inspraak. Over die onzekerheid. Er is een Convenant gesloten met een aantal bedrijven. Dat zij in ieder geval tot 2025 zekerheid hebben dat daar niks gebeurt. Daarnaast staat in het coalitieakkoord: de zittende bedrijven kunnen tot 2040 blijven. Ik merk al dat u daar twijfels bij heeft. Waar is dat op berust? Waarom is die zorg er?

Voorzitter: Kunt u beknopt antwoorden?

Noorman (ORAM): Het antwoord is dat het plan daarmee in tegenspraak is. Er wordt melding gemaakt dat er wordt gekeken naar de milieuruimte binnen de bestaande vergunningen van de bedrijven die zitten op die locatie. Om te kijken of er eerder ruimte is om tot planvorming over te gaan. Dat betekent al dat er planvorming is op het terrein. Het convenant zegt dat er geen planvorming mag zijn tot 2025. Dus de facto is er al een plan!

Je moet je even voorstellen, voor een bedrijf. Zodra er een plan is en het staat op papier, dan is het misschien voor een ambtenaar nog geen plan omdat het nog niet in de procedure is gegaan. Maar als je tegen een bedrijf zegt: we willen dat jij weggaat en we kijken naar je milieuruimte, dan is voor zo'n bedrijf de facto de investeringsruimte ook verdwenen. Dus in die zin is er onzekerheid bij een bedrijf over het functioneren tijdens de Convenantsperiode.

Voorzitter: Dan dank ik u voor het inspreken. Met mijn verontschuldigheden dat u zo lang heeft moeten wachten.

Dan gaan we toch het onderwerp nog even behandelen. Voor de fracties die geen spreektijd meer hebben reserveren we een minuut en de anderen kunnen gewoon de tijd nemen die zij hebben staan. Ik zal iedereen daaraan helpen herinneren. Ik zeg er nog wel even bij dat we hier nog vaker op terug zullen komen en we hebben nog 2 agendapunten hierna.

Dijk (VVD): Bedankt voorzitter. We hebben Haven-Stad meerdere malen besproken in deze commissie. De VVD is een voorstander van deze grote stedelijke ontwikkeling. In essentie ligt er een goede strategie met een duidelijke mix van wonen en werken. Aantrekkelijk en interessant is wat ons betreft de specifieke mix tussen wonen en havengerelateerde activiteiten en wat ons betreft zien we ook een blijvende focus op havengebonden activiteiten in relatie tot wonen. Maar daarbij zal toch telkens een afweging moeten worden gemaakt tussen de belangen van bedrijven, op gebieden van geluid, vervuiling, milieuruimte en de nieuwe bewoners. En de vorige keer, en daar doelde de heer Noorman een beetje op, **heb ik het ook met de wethouder gehad over de ruimte die we hierin kunnen nemen**. En die ruimte zou ik willen nemen zonder die afspraak met het bedrijfsleven te schenden. Daarbij denk ik aan het Convenant maar ook aan het Coalitieakkoord. En ik zou van de wethouder willen weten of we daarmee kunnen experimenteren, bijvoorbeeld in het kader van de nieuwe Omgevingswet die eraan zit te komen.

Nuijens (GL): Voorzitter, punt van orde, ik heb alle begrip voor de zorgvuldigheid waarmee mijn collega Dijk dit nu wil behandelen. Ik begrijp ook dat we de heer Noorman terecht aan het woord hebben gelaten. Maar ik wil u er toch op wijzen, het is blijkbaar uw intentie om 26-27 Raadsvoordrachten voor volgende week nog te behandelen vandaag. Dit (haven-stad) is een tervisielegging. Als de heer Dijk, en dat gun ik hem van harte, het op dit niveau wil bespreken, dan wil ik voorstellen dat we dat dan over 3 weken doen, met de inachtnaam met de door de heer Noorman gezegde dingen, want anders is er geen mogelijkheid.. Het is zóveel papier <verbeeld hoogte stapel documenten> , er is geen mogelijkheid dat dit nog met enige zorgvuldigheid gaat lukken binnen het tijdsbestek dat u heeft voorgesteld voorzitter.

[Let op: De griffier en wethouder stellen de agenda samen]

Voorzitter: Ik kan me dat heel goed voorstellen. De wethouder fluistert mij toe dat het kán. Ik kijk even naar meneer Dijk want hij is tenslotte begonnen, of hij in staat is dit nog even op te houden.

Dijk (VVD): Nou dat vind ik op zich prima, maar ik wil wel de kanttekening maken dat we allemaal zorgvuldig met onze spreektijd omgaan. Ik kies ervoor om bij bepaalde onderwerpen..

Nuijens (GL): Voorzitter dit heeft NIETS met spreektijd te maken.

Dijk (VVD): Dat heeft het wel.

Nuijens (GL): Dat heeft het NIET!

<Chaos, gesprekken door elkaar met stemverheffing>

Voorzitter: De heer Dijk heeft het woord.

Nuijens (GL): Ik zit hier vanaf 9 uur vanochtend voorzitter! Ik wil graag wat eten.

Voorzitter: De heer Dijk heeft het woord meneer Nuijens!

Dijk (VVD): Nou ik kies ervoor om mijn spreektijd zo te verdelen. Ik had het graag besproken maar ik kan me vinden in het doorschuiven. En daarbij zullen we inderdaad de inspraak van de heer Noorman meenemen.

Voorzitter: Oké ik kijk even de rest van de commissie rond. Iedereen kan daarmee instemmen? Oké dan zou ik willen voorstellen om dit door te schuiven, en dank ik nogmaals de heer Noorman voor zijn geduld en ik hoop dat hij in staat is om de volgende keer hier aanwezig te zijn.

Dan, gaan we naar agendapunt 26. Over de Haarlemmerweg. Het woord is aan de heer Nuijens. Kunt u dat in 1 minuut?

Nuijens (GL): Ja voorzitter, maar ik wil een opmerking van de orde maken. Want het schiet bij mij écht in het verkeerde keelgat als de heer Dijk over spreektijd... De heer Dijk! Ja ik heb het tegen U! Als u over spreektijd begint, want met alle respect, wethouder Van der Burg, het is het College dat geen enkel ritme in agenda's aan weet te vinden. We zitten hier soms met 3 agendapunten, er is niet voor niets een brief gestuurd door de voorzitter van deze commissie. Ik kán geen ijzer met handen breken, dus ik vind het te makkelijk om te doen alsof het gaat over spreektijd.

Dan voorzitter. Binnen 1 minuut over de Haarlemmerweg.

< Einde transcript >

Resterende vergadering gaat over een groenzone bij de Haarlemmerweg.

Dus resumerend:

Onderwerp wordt door tijdgebrek doorgeschoven naar volgende vergadering (GroenLinks heeft honger). Vertraging van 3 weken.

Er wordt in deze vergadering 5 minuten openbaar gesproken over Haven-Stad.

5 oktober 2017: Overlijden burgermeester Eberhard van der Laan.

Alle raadscommissies en vergaderingen worden opgeschort.

10 oktober 2017: Raadscommissie Ruimtelijke Ordening (begroting)

Opgeschort wegens overlijden Eberhard van der Laan

18 oktober 2017: Raadscommissie Ruimtelijke Ordening

Voorzitter: Mededeling: Griffier is ziek. En qua tijd: we hebben maar 1 dagdeel en we moeten om half 6 klaar zijn.

Vaststellen Ontwikkelstrategie Haven-Stad (Concept Ontwikkelstrategie) is per abuis niet op de agenda gezet. Overleg tussen griffier en ORAM. Punt en inspraakreacties worden niet besproken.

21 november 2017: Definitieve versie Ontwikkelstrategie voorgelegd aan Gemeenteraad

Nota van Beantwoording en wijzigingen opgenomen a.d.h. van inspraak, advies politici.

Van de 24 adviezen die zijn ingediend door een zeer breed scala aan partijen (waaronder Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland, diverse gemeenten, ORAM, Havenbedrijven, Volkstuiniers, Fietzersbond et cetera). Van al die adviezen is een 67 pagina tellend document gemaakt.

Heeft geleid tot 31 wijzigingen in het document.

Daarvan:

19 Ambtshalve + Bestuurscommissies

12 door Inspraak

Wijzigingen zijn voornamelijk herformuleringen en verduidelijkingen. Fundamenteel (over de vraag hoe en waarom) wordt niets gewijzigd. Het enige fundamentele dat wordt gewijzigd is:

- "Vaststelling dat regionale afstemming nodig is"
- "Er zal worden gecommuniceerd over veiligheid"
- "Er komt (mede namens ORAM) een overlegplatform" (ORAM heeft hier niet om gevraagd)
- "Woningbouw is mogelijk in de geurcontour van Convenantpartners"

In totaal is ongeveer 2% van het document gewijzigd, waarbij het grotendeels om verduidelijkingen en herformuleringen gaat.

22 november 2017: Raadscommissie Ruimtelijke Ordening

Middagdeel + avonddeel

Bij het vaststellen van de agenda wordt:

Economie 36 Kennisnemen van collegebesluit over tervisielegging Ontwikkelstrategie Haven-Stad Nr. BD2017-012278

- **Ter bespreking en voor kennisgeving aannemen.**
- **Uitgesteld in de Commissievergadering RO van 19 september 2017.**
- **Stukken reeds in bezit.**

Kennisnemen van collegebesluit over tervisielegging Ontwikkelstrategie Haven-Stad geagendeerd in combinatie met een actualiteit (uitspraken Wethouder Ivens). Zie brief Tjakko Dijk (VVD) (PDF). Op verzoek van Dijk (VVD) wordt deze actualiteit gecombineerd met dit agendapunt.

Agendapunt 36 staat gepland in de avond maar wordt niet behandeld. *Is het gehamerd?*
Wel discussie over initiatief samenwerking Zaanstad – Amsterdam en MRA. (Agendapunt 38 en 39).

13 december 2017: Strategie geagendeerd bij Raadscommissie Ruimtelijke Ordening

Participatie: Inspraakhalfuur

- Openbare vergadering met beeld- en geluidsregistratie
- Per agendapunt 1 inspreker van 1 instantie

Opening van de vergadering. We hebben veel raadsbesluiten volgende week. Ik wil debatteren maar we hebben weinig tijd.

< eerst andere onderwerpen >

1:10:00

- Sportveld
- Isolatie schaad de vleermuis. Gebruik Haven-Stad voor de nieuwe toekomst voor bouwen
Reactie: Kent u meer vogels en dieren die hier gebruik van kunnen maken?
Antwoord: Ik ben geen bioloog. Alles wordt kapotgemaakt!

1:16:00 Daamen Shiprepair

Schulting: De hele transformatiestrategie is erop gebaseerd dat wij onze bedrijfsvoering beëindigen of wijzigen (na convenant-afspraken). Voor ons is dit het begin van het einde. Investerings houden op en we kunnen onze klanten geen toekomstperspectief meer bieden.
Reactie op zienswijze: Perceel heeft cultuurhistorische waarde, maar hier kunnen op geen enkele manier rechten aan worden verbonden.

Boomsma (CDA): Gister met u gesproken over verplaatsing naar ADM Terrein. Begrijp dat uw voorkeur heeft om te blijven. Gemeente geeft aan onderzoek te gaan doen naar effecten op de bedrijfsvoering. Kunt u aangeven waarom u niet gerustgesteld bent door de reactie van de gemeente? Investerings houden nu op?

1.18.00 Schulting: ADM is een vluchtweg. Wij zullen tot einde ter tijden strijden voor behoud scheepsbouw in Amsterdam. Enige goede plek is ADM terrein. Neemt niet weg dat het ADM terrein een stuk kleiner is en niet geschikt voor gegraven dokken.

1.22.00 Braspenning (van Braspenning BV): Met verbijstering waargenomen dat Haven-Stad wordt geïntroduceerd zonder te zijn geïnformeerd. Wij waren in 2005 de redder van de scheepsbouw in Amsterdam. Toen werd onze schouder uit de kom geslagen met complimenten van de gemeente. Nu worden we aan ons lot overgelaten. Scheepsherstel hoort in Amsterdam. Laat ons blijven of compenseer ons voor verhuizing naar ADM terrein.

Voor financieel gewin moet ik voor Haven-Stad zijn, maar m'n hart zegt nee: Ik ga voor scheepsherstel in Amsterdam Noord.

1.23.19 Boomsma (CDA): Het spijt me dat u zich overvallen voelt. Bent u enigszins gerustgesteld door het versnelde onderzoek van de gemeente naar de impact op bedrijfsvoering en eventuele mogelijkheden voor actieve verplaatsing van bedrijven?

1.23.50 Braspenning: We zijn niet gerustgesteld. We weten niet wanneer als het moet. We zijn

geboren in Noord, dus we willen blijven in Noord.

1.24.00 Inspreker Stuart: Geld als vormgevend principe. Het is een puur technisch vastgoedverhaal. Welk mensbeeld ligt ten grondslag aan Haven-Stad? 30 miljard aan waarde. Mensen maken de stad, niet de buitenlandse vermogensbeheerder. Maak het proces sociaal-maatschappelijk gedreven in plaats van technisch-vastgoed.

Debat is geopend

1.28.00 Geenen (PvdA):

- 1) Als we nu ja zeggen, waar zeggen we dan ja tegen? Kunnen we nog terug?
- 2) Spanning tussen haven en stad. De haven is groot en heeft Amsterdam veel gebracht. Het toevoegen van wonen kan interessant zijn in de voorgestelde vormen. Is het voorstel om bedrijven te verplaatsen binnen de gemeente of binnen de haven?
- 3) Wordt er gedacht aan het uitbreiden van het havengebied in landbouwgebied? Als je zoveel activiteit gaat verplaatsen is dat misschien iets wat je moet doen.
- 4) Beide locatie voor PTA hebben niet onze voorkeur. Zijn er andere opties?
- 5) Belangrijkste vraag: voor wie bouwen we Haven-Stad? Enorm volume. Bewoners die de gemeente gevonden hebben geven dit allen aan.

1.32.00 Boomsma (CDA): Moeten we niet eerst weten waar die bedrijven heen kunnen voordat we beginnen aan deze ontwikkelingsstrategie? Dus voordat we de discussie kunnen beslechten over de bouw van een nieuw stadsdeel.

Geenen (PvdA): Nee niet eens. Ik ga ervan uit dat het college denkt dat dit kan. We krijgen deze plannen niet zomaar. Als je het ooit wil doen, moet je niet daarna pas nadenken maar morgen. Dus: zonder dat je over de eerste vragen volledige duidelijkheid hebt, al wel degelijk voorbereidingen treffen anders kom je nooit ergens.

De hamvraag voor jou als politieke partij is: denk je dat het mogelijk is om een stadsdeel daar op te bouwen? Onder de streep denkt de PvdA 'Ja dat kan'.

Boomsma (CDA): Maar gaat de PvdA ervan uit dat we het plan kunnen realiseren terwijl we bedrijven een plek kunnen geven in de haven?

Geenen (PvdA): Ik ga daarvan uit. Het zou onderweg zo kunnen zijn dat dit voor de een wel mogelijk is en voor de ander niet. Daarom is dit een richting een geen vastgebeitelde weg. Ontwikkeling hangt samen met hoe je omgaat met de huidige bedrijven. Maar we zien kansen en daar willen we wat mee doen.

Geenen (PvdA): wil voorstellen doen voor woningbouw: sociale huur etc. Maak 40-40-20 concreet in de plannen.

D66: Moeten we dat vastleggen voor de hele ontwikkelingsstrategie?

Geenen (PvdA): Grosso modo moet er betaalbare woonruimte worden gerealiseerd. In de stukken iets te vrije interpretatie.

Van Dijk (VDD): Dit plan is een stip op de horizon zoals u zelf al zegt. Maar dit wel vastleggen?

Geenen (PvdA): Ik kan er niks aan doen dat de PvdA een duidelijke visie heeft (gelach).

Verder: Sommige dingen worden juist wel vast omkaderd. Menging sociale huur op gebouwniveau is niet mogelijk en het gebied moet door de markt ontwikkeld worden. Waarom dat wel?
De markt vaalt, de overheid zou kunnen ingrepen.

<discussie over neoliberal zijn>

Van Dijk (VVD): wat wilt u vastleggen en wat niet? Wat omkaderen en wat niet?

Geenen (PvdA): We zien een betaalbaar en sociaal Haven-Stad voor ons. Alle dingen die we graag willen zien willen we vastleggen en alle dingen die we niet graag zien willen we eruit slopen. Ik kan het niet anders zeggen.

1.38.00

Geenen (PvdA): Levende MER, open en alles kan er gebeuren . Maar hoe moeten we dat zien in relatie tot de bestaande ontwikkelingen? En het kettingbeding?

Wat losse punten:

Infrastructuur: Betrek sprong over het IJ in het plan.

Betrek Sloterdijk 1 en 2

Groot Westerpark

Geen financieel rekenmodel, maar via Verenigingsfonds. Waarom wel bij Zuid-As?

1.43.00 Osselaer (D66): Complimenten voor het plan. Meer inwoners voor onze stad. 70.000 woningen, dat zijn indrukwekkende getallen. En banen: tot 58.000 arbeidsplaatsen. Niet kiezen maar én én. De ruimte gaat intensiever gebruikt worden.

De bedrijven die veel ruimte nodig hebben en niet passen in dit intensiveringplan, daar moet goed mee overlegd worden. We hebben begrip voor de onrust die in de haven is ontstaan. We steunen het initiatief voor een overlegplatform waar informatie gedeeld kan worden met bedrijven.

< ORAM? >

Vormgeven van transitie met behoud van activiteiten voor de regio. (Let op: regio, niet Amsterdam)

Vragen:

Op basis van 40-40-20: Een min van 1 miljard tot +200 miljoen op de GREX. Investering van 1,6 miljard bovenplans.

Kan het plan slagen? Gaan we die reserveren?

Hoe gaan we het Rijk en Vervoersregio overtuigen dat we een stad gaan bouwen met een min van 1 miljard. Moeten we niet naar een minder negatieve GREX?

Geenen: U vindt ambitieus goed. Maar financieel niet?

Osselaar (D66): Wij willen die woningen. Maar hoe? Daar gaat het ons over.

We verdienen niet aan de grondopbrengst. Toch is er met allerlei overeenkomsten geld te verdienen aan de grond. Is dat verwaarloosbaar of zijn jullie daar nog niet aan toegekomen?

Groenlinks: Dat systeem hebben we al met voortdurende erfpacht. Dus de gemeenschap laten meeprofitieren? Prima, zijn we het mee eens!

Osselaar (D66): Nee dat is geen koerswijziging van D66, daarom vraag ik naar andere zaken dan erfpacht.

- 1) Hoe gaan we naar het Rijk voor de benodigde investeringen in de infrastructuur? Komt daar een zuid-as-constructie?
- 2) We zitten met een gat van 1 miljard. Kunnen we zo starten? Op welke momenten kunnen we aan de knoppen draaien? Ik wil dat die woningen er komen en dat we in de crisis kunnen doorbouwen.
- 3) 15.000 woningen in de Coen- en Vlothaven. Welke concrete stappen worden er ondernomen om met die bedrijven om de tafel te gaan om die te verplaatsen. Gezien die hoeveelheid woningen moet er toch wat mogelijk zijn.
- 4) Maakt de komst van de PTA in Coenhaven de bouw van 15.000 woningen echt onmogelijk?
- 5) Duurzaamheid: Waarom wordt er geen gebruikgemaakt van warmte van datacenters in de buurt?
- 6) Aansluiting met buurten eromheen.
- 7) Kabelbaan. Goed dat de mogelijkheid voor een kabelbaan wordt onderzocht.

Blij met de ambitie van het plan. Wel een zorg: 'hoe gaan we dit doen?'

1.54.00 Boomsma (CDA): Procedureel is er iets gekks aan de hand. De concept ontwikkelingsstrategie is mei voorgesteld. Daarna in september geagendeerd en inmiddels is na talloze keren uitstel deze ingehaald door de definitieve versie inclusief zienswijze. Wat is de status van deze ontwikkelstrategie waar wij nu voor gaan stemmen? In hoeverre besluiten we voor dingen die nu vastliggen? Om dit echt te kunnen besluiten heb je meer informatie nodig. Dit schuurt tegen de afspraken die eerder zijn gemaakt. Gezien de milieuruimte is er wel degelijk planvorming.

Kern van de strategie is een plan voor Haven-Stad, maar geen plan voor de haven. We hebben die haven en die bedrijven nodig. We praten over de invulling terwijl het ons niet duidelijk. Investeringsbereidheid neemt af. Nu komt er versneld een verkennend onderzoek. Wanneer is dat afgerond? Juist als je dit soort perspectieven gaat schetsen, moet je van tevoren met de stakeholders in overleg.

Ernsting (GL): Dit is een stad in verandering. We zijn overal aan het transformeren. Waarom hoor ik u niet bij Amstel III of andere plekken in zuidoost?

1.57.00 Boomsma (CDA): Dit is eenvoudig te beantwoorden. Dit gaat om de haven. Je kunt op heel veel plekken kantoren bouwen en op heel veel plekken woningen. Maar er is maar heel weinig plek voor havenactiviteiten. Deze bedrijven zijn afhankelijk van diepzeetoegang, er zijn enorme investeringen gedaan. Zoals in dokken zoals we net horen van Daamen. En er is milieuruimte gecreëerd voor hun activiteiten.

Ernsting (GL): Maar dit gaat over een klein gebied binnen de ring. Aan de andere kant is nog ontzettend veel ruimte langs de NZKG oevers en langs de andere havens die er zijn.

Boomsma (CDA): Weet ik niet. Ik hoor van de haven dat het ontzettend snel gaat. Ruimte neemt snel af. Ik zie dat er ambitie is om die bedrijven voor de haven te behouden, maar ik zie niet goed waar dat naartoe kan. Ik zie dat ook niet in dit plan. Ik kan de consequenties niet interpreteren, dus ik kan dit ook niet besluiten.

Als wij dit willen, waar moeten die bedrijven dan naartoe. Eerst in kaart brengen voordat we uiteindelijk kunnen instemmen met deze ontwikkelstrategie.

Soest (Partij voor de Ouderen): Gister hoorzitting voor ADM terrein. Veel ondernemers die hangebonden zijn. In hoeverre is de status van dit stuk? Cargill heeft tot 2028 de vergunning. Hoe verhoudt dat zich tot dit plan. Er mag ook geen woningbouw op NDSM terrein. Hoe verhoudt dat zich tot elkaar?

2.00.00 Dijk (VVD): Hoorzitting aangevraagd met externe experts gezien de schaal van dit project. Niet alleen extra mensen. Veel uitdagingen voor het systeem Amsterdam zoals mobiliteit, energie en werkgelegenheid.

Een aantal vragen voor de wethouder:

- 1) Het gebied is een werkgebied. Voor nationale economie van belang. Zorgvuldigheid is geboden. Er zijn afspraken gemaakt met bedrijven in hoge milieucategorie. Die afspraken zijn gemaakt zodat bedrijven weten waar ze aan toe zijn. Er zijn zorgen over de hardheid van de plannen. De wethouder Wonen zei in AT5: "Bedrijven in de haven moeten plaatsmaken voor woningen. Ik neem aan dat de wethouder namens het college sprak. Kan deze wethouder deze kop verklaren: hoe hard zijn de plannen?
- 2) Er zijn gesprekken met het bedrijfsleven.. eh. Bedrijven over mogelijke verhuizingen. Als alle partijen het erover eens zijn kunnen ze besluiten eerder te verhuizen. Op initiatief van wie vinden die gesprekken plaats? Er moet een overlegplatform komen voor bedrijven. Hoe gaat dat platform vorm krijgen en wat is het doel hiervan?
- 3) Is er onderzoek gedaan of er ruimte is voor alle bedrijven om te verplaatsen?

In het licht van de Crisis- en Herstelwet en straks Omgevingswet kunnen procedures versneld worden. Dat is mooi. We moeten ook kijken naar andere locaties waar in de marge misschien iets mogelijk is nu.

Verder vragen over

- 4) Er is een extreem lage parkeernorm van 0,2. Is het mogelijk om per deelgebied besluiten te nemen over de parkeernorm? Of is het plan daar zo afhankelijk van dat we dat niet meer kunnen omdraaien?
- 5) De kabelbaan. Hoe wordt het initiatief van de kabelbaan meegenomen in de planvorming in het kader van Sprong over het IJ.. Bij de sprong werd het juist gekoppeld aan Haven-Stad, waar is dit gebleven?

Interruptie van Boomsma (CDA): Spreekt u daar nou over planvorming? [<Refererend aan convenant>](#)

Burg (VVD): Terechte vraag. Nee: visievormen. Bedankt voor de correctie. We moeten daar zorgvuldig in zijn. Nu creëer ik zelf inderdaad mee aan de onzekerheid die ik wil voorkomen. Ik bedoel visievorming.

6) Woningtype. Kunnen we per deelgebied zien welke verdeling gewenst is?

Interruptie van Soest (Ouderen): Wat vind u ervan dat bewoners contracten moeten tekenen?

Burg (VVD): Ja. Interessant om daarmee te experimenteren in het kader van de versnelling.

Van Soest (Ouderen): Komt er echt een hoorzitting?

Voorzitter: Ja is gemeld bij de mededelingen. U kunt uit 2 data kiezen en mensen uitnodigen.

Bakker (D66): Positief over de ontwikkelstrategie. Wel een vraag over het kettingsbeding. Mensen moeten tekenen dat ze kiezen om in een aantrekkelijk hoogstedelijk milieu te wonen, maar wel accepteren dat ze dichtbij een havengebied of industrie wonen. Hoe werkt dat?

2.12.00

Ernsting (GL): Een dichte stad waar veel allerlei soorten mensen naast elkaar wonen, werken en recreëren kan een aantrekkelijke, toegankelijke en duurzame stad worden. In die zin het logisch dat deze beweging nu wordt ingezet, zeker ook gezien de enorme druk die er op Amsterdam staat. Je kunt alles vinden van die druk op Amsterdam. Als je het landelijk bekijkt het je aan de ene kant ook krimpregio's en aan de andere kant de groeiende stad, het is wel de realiteit waar we in verkeren en waar we een antwoord op moeten vinden om die stad toegankelijk te houden voor iedereen en de stad de emancipatiemachine moet laten blijven die de stad Amsterdam zou moeten zijn. Als dat je uitgangspunt is en ook naar de Structuurvisie en de Transformatiestrategie van 2012 (moet zijn 2013), toen heette het nog transformatie, dat we dan nu een ontwikkelstrategie gaan vaststellen waar ook geïntensiveerd wordt, dan is dat op zich een logische ontwikkeling. We bouwen zoals gezegd een nieuwe stad ter grootte Leiden geloof ik. **Maar hoe maken we hier een stuk stad dat zowel vernieuwend, maar ook Amsterdam is. [product]** En dat is mijn voornaamste zorg. Dat gaat bijvoorbeeld over die sociale woningbouw, heel belangrijk dat die verhoudingen hetzelfde zijn als in de rest van de stad.

Mevrouw van Soest (Ouderen): U vindt het een mooi plan. Maar waarom niet in het water bij IJburg uitbreiden?

GL: We hebben besloten om dat te doen. Dat gebeurt dus ook al. Hoeveel ruimte heeft een groeiend Amsterdam nodig? Nou veel ruimte! Dat ben ik met u eens. En we willen liever niet de weilanden in over de Amstelscheg. En dan vind ik een logische plek, als je kijkt naar dat terrein in de haven waarvan we al hadden gezegd met z'n allen als gemeentebestuur dat is een plek waar woon-werkgebied zal gaan worden. Toen was de discussie is dat dan vanaf 2040 of moet dat eerder en ik welke mate dan? En volgens mij zitten we nu in die discussie, is het collegebesluit in ieder geval om te intensiveren en te versnellen. En dat steunen wij, in principe.

Mevrouw Van Soest (Ouderen): Niet mee eens. Ik vind het een verschrikkelijk plan. Daar debatteren

we over. Het gaat tevens gigantisch veel geld kosten om al die bedrijven uit te plaatsen. En dan moet je kijken of het niet mogelijk is om het op een andere manier te doen. Met uitbreiding van eventueel IJburg als die mogelijkheid er is. Het is wel gemeenschapsgeld waar we over praten en ik vind dat we moeten kijken of we geen andere manier kunnen bedenken om nog verder uit te breiden. Bent u dat met mij eens?

GL: Nee dat ben ik niet met u eens. Ik denk dat deze richting, en daarmee bedoel ik de richting noordwest een logische richting is om ook naar uitbreiding te kijken. Volgens mij hebben we die integrale afweging van 'waar zoek je dat nou, die woningbehoefte en die behoefte van heel veel mensen om in Amsterdam te komen wonen', nou die is gedaan bij Koers2025 bijvoorbeeld voor een belangrijk deel. En toen zijn al die deelgebieden bekeken en sommige afgevallen, sommige onder druk van de raad, bijvoorbeeld de kop van de Amstelscheg waar we het groen wilden houden, en anderen zijn in de lucht gebleven waar dit er 1 van is. En dat steun ik nog steeds. Het is ook logisch als je ziet dat bijvoorbeeld Zaanstad meer onderdeel wordt van de Amsterdamse agglomeratie. Als je kijkt naar de Achtersluispolder, daar gaat Zaanstad bijvoorbeeld woningbouw plegen. En zo moet je dat volgens mij ook in een wat ruimer ruimtelijk verband zien. En er zijn grondopbrengsten en er zijn kosten. We moeten ook infrastructuur aanleggen, daar kom ik zo nog op. Maar ik zou graag verder willen met m'n verhaal.

PRODUCT

Zo'n groot stadsdeel heeft ook een eigen centrum nodig. Wordt er gedacht aan stadsdeeloverstijgende functies? Het moet ook een gemengd functioneel gebied worden. Waar plek is voor cultuur. Ik zou daar graag een steviger inzet op zien.

Gesproken over Westerpark. Er is gesproken over groen op meerdere niveaus, maar als ik naar de kaartjes kijk zie ik toch wel miniparkjes. Dat is niet genoeg park voor heel Haven-Stad. We hebben erover gesproken om heel het Westerpark te vergroten over het spoor heen en vooral een pas op de plaats te maken als het gaat om het gebied zaan emplacement en dus ook die kans te grijpen om die vergroening over het spoorlijn heen te helpen. <West Zaan bedoel je? Nou volg je even niet, hebben we het zo wel over in het debat.> Dus: voldoende groen. Dat kan ook in het Coen- en Vlothavengebied, om daar een nieuw stadspark te maken.

2.18.00

Een ander punt dat ik wilde maken: Heel goed dat er wordt ingezet op die mobiliteitsshift. Daar hebben een aantal sprekers het al over gehad, en dat is ook logisch. Want in de verdichtende stad is gewoon steeds minder ruimte voor autoverkeer. Dat hebben we al uitgebreid met elkaar besproken in het kader van de Nota Parkeernormen. Waarbij hier de uitwerking van die parkeernorm vooral een moetje is want we kunnen dat allemaal niet met auto's, dat blijkt uit die MER, en is er dus een lage parkeernorm vastgesteld en wordt er volop ingezet op die mobiliteitsshift om meer naar OV en de fiets te gaan. Maar dan moet dat OV er wel zijn. En ik maak me ontzettend zorgen net als andere sprekers over de urgentie bij het Rijk, gister ook bij vervoersregio over gehad, om te investeren in binnenstedelijke openbaar vervoer of regionaal stedelijk vervoer. Als je ziet afgelopen maandag de uitslag van het MIRT overleg waar de heer Vink het al even over had en mij komt het voor alsof het kabinet toch kiest voor asfalt in de regio in plaats van openbaar vervoer in de stedelijke gebieden. En daar maak ik me enorm zorgen over. Ehh.. metro dus, ook in de verbinding met Noord. Of in het kader van de kabelbaan, is er ruimte voor de kabelbaan in een OV visie om dat op te vangen als die metro er nog niet is. Ik kom dat nog niet tegen, ik zou daar graag antwoorden op zien. En dat heeft ook invloed op de Cruise Terminal. Als die komt in de Coen- en Vlothaven dan slaat dat meteen een

hele deuk in de mogelijkheden om daar woningbouw te laten plaatsvinden. Zoek dus vooral buiten de ring naar een plek voor de cruise terminal, daar zou het Havenbedrijf ook mee aan de slag gaan, en dan misschien hoe verder weg nog misschien hoe beter. In Rotterdam. Ja hoor ik hier naast me. Of IJmuiden <Weg! Weg! Weg! + Wegwerpgebaren van fractiegenoot >

Tot slot een paar andere punten.

Van Soest (Ouderen): We hebben gisteravond een hoorzitting gehad en het Havenbedrijf is helemaal niet zo blij met wat u verteld hoor. Was u daarvan op de hoogte?

Ernsting (GL): Daar was ik niet van op de hoogte. Daar was ik gister niet bij zoals u weet want ik zat hier gister in de Vervoerregio.

Van Soest (Ouderen): Ik ook, daarna.

Ernsting (GL): .. Nee maar eventjes mevrouw van Soest. Elke transformatie, elke verandering doet pijn. Dan moet je dus een afweging maken in de belangen. Belangen van het havenbedrijf en van de bedrijven die daar zitten, en de belangen van de stad en het algemeen belang. Of hoe je dat ook wil formuleren. Dat hangt van je politieke kleur af wat voor weging er dan precies uitkomt. Voor ons is de weging het belangrijkste dat Amsterdam zich ontwikkelt. Dat Amsterdam toegankelijk blijft, dat er gewerkt en gewoond kan worden voor iedereen die dat wil.

Van Soest (Ouderen): Ja. Ik ga eventjes terug in de tijd. We gingen bij het NDSM terrein. <gezucht buiten beeld> Ja u mag zuchten meneer Neuer.. eh.. Nuijens! (GL) <geïrriteerd> Misschien mag ik ook nog even wat zeggen! Nee dan is het goed. Toen ze daar (NSDM) de bedrijven gingen neer<.> gingen ze ook meteen huizen bouwen voor de mensen die daar kunnen werken. Wij gaan het omkeren: wij gaan die bedrijven een heel eind verderop plaatsen en dan gaan we er woningbouw van maken. Dat is toch de omgekeerde wereld? Wij zijn toch ook voor werkgelegenheid?

Ernsting (GL): Volgens mij staat er in de stukken dat er 17.000 arbeidsplaatsen bijkomen met deze plannen en dat we werken naar een gemengd woon-werkgebied. Ik snap werkelijk waar niet waar mevrouw van Soest het over heeft. 17.000 éxtra arbeidsplaatsen, mevrouw van Soest! Nouja het staat er wel. <schouderophalend>. Ja. Ja.

Voorzitter: De Wethouder gaat straks antwoorden, dan wordt u (mevrouw van Soest) ook bediend.

Ernsting (GL): Ok warmte. We zijn blij dat warmtenetten onderzocht zijn. We gaan er wel vanuit dat in lijn met de motie dat er in Haven-Stad gewerkt gaat worden met laagtemperatuurwarmte met duurzame bronnen. Zo zagen we ook dat er allerlei datacenters zijn om in warmte te voorzien. Ik sluit me aan bij de vragen van de SP qua milieuregels. Wel benieuwd hoe dat zich in de tijd gaat ontwikkelen. Is er uitzicht op dat die bedrijven in de toekomst wel vertrekken en dat milieuregels dan wel nageleefd kunnen worden? Ik weet dat niet.

En laatst: net als de inspreker. Natuur inclusief bouwen. Dat staat niet in het stuk, maar daar hebben in Amsterdam een traditie mee. Dus laten we vooral ook bouwen voor de dieren.

2.24.30

Van Lammeren (Dieren): Vanochtend was er een uitspraak bij BNR: Het grootste probleem van

Engelend is Londen. Dat komt omdat Londen als centrale stad alles opslokt van het hele land en Nederland heeft daar een uitzonderingspositie in. In Nederland heb je verschillende regio's met verschillende functies. En dat was een enorme asset van Nederland, omdat niet 1 stad alles opslokt. In Londen heb je 1 centrum en daaromheen jaarringen wat wordt bijgebouwd, en hoe verder van de stad hoe minder bereikbaar het centrum.

Dus nu Haven-Stad. Ik kan het helemaal niet overzien. Waar zeggen we nu ja of vooral nee tegen? Net als het CDA en de rest vraagt. Het gaat niet heel vaak voorbijkomen dat er stukken voorbijkomen dat we een complete stad bijbouwen. Zoals in de gemeenteraad in Leiden of Maastricht: ja joh we bouwen er gewoon een tweede Maastricht bij. En dan zeggen een paar sprekers, het is een achternamiddag, en dat is niet helemaal waar maar dat gevoel bekruipt mij ook wel. Want we worden overstelpt door informatie. Dank daarvoor, maar het is ook meteen de uitdaging. Want geachte collega's, we bouwen hier gewoon een hele stad bij als het aan het College ligt. En de openingszin van het stuk vind ik al verbazingwekkend: 'Haven-Stad op 10 minuten fietsafstand van het centrum!' Knelt hier niet al meteen de schoen? Van alle programma's van vuil ophalen van de VVD en geen toeristen meer lokken van D66, en ja het is verkiezingstijd en al mijn wensen komen uit, maar de drukte in de stad is een enorm probleem. En de eerste zin in dit stuk is 'in 10 minuten fietsen van het centrum.' Dat is echt het verkeerde uitgangspunt van dit stuk. En daar zit ook mijn twijfel.

Partij voor de Dieren gelooft niet dat een verantwoordelijke hoofdstad 70.000 woningen gaan bijbouwen. Dat met de demografische ontwikkeling van Nederland, het aantal inwoners van Nederland gaat dalen over 20-25 jaar, dat wij dan dit beleid gaan uitvoeren en de krimpregio's gaan versnellen en de drukte en de problemen van deze stad alleen maar gaan vergroten.

Interruptie Geenen (Pvda): Ik zie niet dat Amsterdam met Haven-Stad alles opslokt zoals Londen, als een hele.. er zijn in Nederland allemaal kernen dat benoemt u zelf. Wat ik mij afvroeg, ten opzichte van veel andere plannen die we hier presenteren, zou dit mijn inziens meer in uw straatje moeten passen, omdat we hier in ieder geval niet veel groen opsouperen. Dus ik zou denken PvdD is hier misschien wel gematigd positief over.

Lammeren (PvdD): Nee dat deel ik helemaal niet met u. Ondertussen bepleit u ook, en dat was zelfs een vraag, ja maar we moeten die haven ook houden. Maar die moet wel verplaatst worden. En waar gaat die dan naartoe? En dan zegt u er is ruimte genoeg langs het Noordzeekanaal. Nee daar wonen inderdaad geen mensen nu. Dat klopt. Maar wel ecologische waarde. Natuurinclusief bouwen, het zit erin. Hartstikke goed, alleen moet er ook ruimte zijn voor overige ecologie. Voedsel voor deze dieren. De spreker zei het al, 35m2 per huishouden minimaal, ik vind dat veel te weinig, maar goed dat er aandacht voor gevraagd wordt. Dat zou 79 m2 moeten zijn per huishouden. Dat is een richtlijn, geen verplichting helaas. Ik heb enorme twijfels.

Waar zitten we in het proces. Waar zeggen we hier ja, en waar zeggen we hier nee tegen?

Voorzitter: Ik wijs erop dat u allen, behalve PvdD en SP, de helft van uw spreektijd al geconsumeerd heeft. En dat is de helft van nu en tot vanavond laat. Het is maar even wat ik u meegeef. 5 minuten pauze.

Voorzitter Heuvel:

Hervatting van de vergadering. <opsomming van wat er nog moet komen>. Tot 17.00 uur doorgaan,

daarna het besloten deel (?) doen. Dat betekent dat we moeten vragen de Wethouder beknopt te beantwoorden. En dat we dan ook nog agendapunt 16 hebben. En overige punten worden uitgesteld. Want vanavond hebben we nog 7 punten voor grondzaken en anders redden we het helemaal niet.

Geenen (PvdA): Er zijn voor agendapunt 17 wel enkele insprekers.

Voorzitter Heuvel: Die laten we aan het woord.

Is het plan dat dan nog wel in het middagdeel te doen?

Voorzitter: Dat gaat volgens mij niet meer lukken. Ik overleg even met de griffier hoe we dat gaan aanpakken.

Vink (D66): Ik wil nog 1 keer zeggen: de commissie heeft zelf een punt op de agenda gezet. Dat is niet onbelangrijker dan de voordrachten, dat is agendapunt 31.

Voorzitter: Toch zal ik de voordrachten voorrang moeten geven. Want anders heb ik die voor niets op de raadsagenda staan. Maar luister eens, het is aan u, u bepaalt hetgeen wij behandelen en hoe lang wij over een onderwerp praten. Ik ben er alleen om de tijd te bewaken en wat aan te jagen waar mogelijk maar ik vind dat we de onderwerpen goed moeten behandelen. Zo zit het, het is niet anders.

2.29.43

Wethouder van der Burg (VVD):

Waar zeggen we ja tegen? Was de vraag en die kwam meerdere keren terug. **U zegt ja, of niet, tegen een ambitie. Niks meer en niks minder. En dat betekent: vind u het goed dat wij aan de slag gaan met het uitwerken van plannen, het starten van gesprekken, met bedrijven, organisaties, partijen, mensen, om te komen tot 40.000-70.000 extra woningen in Haven-Stad.** Extra arbeidsplaatsen door verdubbeling van het vloeroppervlak, onder de voorwaarde dat we dat doen onder de transitie van de mobiliteit. Dat is wat we aan u vragen.

Van Lammeren(PvdD): Is dat conform de ambities die in de stukken staat? Dat wij dan alle stukken moeten amenderen om die ambitie van u in goede banen te leiden? Of zijn die stukken gewoon een beetje meegeleverd. Of hoe moet ik die stukken dan lezen? Zoals natuurinclusief bouwen, behoud van de Volkstuinen, parkeernormen, enzovoort enzovoort.

Wethouder Van der Burg (VVD): Nouja voorzitter, dat staat ook zo opgenomen in de stukken, dat kunt u zo zien. Dan kunt u zien wat ter kennisname voor u is en wat u vaststelt. Dat staat bij de besluiten 'instemmen', stemt u in en daar waar staat waar u kennisneemt daar neemt u kennis van. Maar los daarvan, wat ik aan u vraag, wat het college aan u vraagt, is: 'stemt u in met de strategie waarin wij in Haven-Stad 40.000-70.000 woningen gaan bouwen, het vloeroppervlak van bedrijven gaan verdubbelen, kijken naar een transitie als het gaat over het OV en mobiliteit en dat doen op een duurzame manier. Dat is de basisgedachte. Dat betekent dat er nog een onnoemelijke hoeveelheid uitvoeringsbesluiten gaat komen. Dat betekent ook, dat u zich maar op 1 punt vastlegt, als u voorstemt he, als de meerderheid van de raad hier voor stemt, nouja in ieder geval niet Meneer van Lammeren, meneer Boomsma en mevrouw van Soest, maar als u voor stemt kunt u straks niet zeggen wij wilden niet dat er gewerkt werd aan tussen de 40.000- 70.000 woningen. U

wilde niet dat er gewerkt werd 'aan'. Dat kunt u dan niet meer zeggen. Maar op alle deelbesluiten kan ik niet zeggen niet zeuren meneer Van Geenen, u heeft in de tijd voor een ambitie gestemd, dan moet u het ook met mijn uitwerking eens zijn. Want ik vraag u naar Rome te gaan, maar nog niet welke weg te nemen, laat staan welk vervoermiddel en met welke bepakking. Daar komen we nog allemaal over te spreken.

Geenen (PvdA): Ik kan de gedachte volgen. Maar als ik die ambitie wil aanpassen, zoals het moet 40-40-20 worden, moeten wij dat dan amenderen of hoe werkt zoiets?

Wethouder Van den Burg (VVD): Nou die pak ik meteen even mee want u had ook een discussie met ik meen de heer Van Osselaer. Wij leggen nu deze ambitie aan u voor. En deze ambitie rijkt ver. Die is voor de komende tientallen jaren. En op dit moment geldt er een beleid van 40-40-20, en dus nemen wij dit in onze plannen mee. **Over 4 maanden kan er een gemeenteraad komen die zegt 'wij maken er 50-50-0 van'. Of een gemeenteraad komen die zegt 'we maken er 0-50-50 van'. En dat kan ook over 4 jaar, of over 8 jaar of over 12 jaar.** Dus wat we hier doen is het huidige beleid als uitgangspunt nemen. Maar daarmee is het niet zo, en dat is maar goed ook, dat de gemeenteraad van Amsterdam kan zeggen, als we dit besluit nemen dan zijn toekomstige kiezers en toekomstige kiezersmeningen uitgeschakeld, want als de SP met de heer Geenen aan de macht komt dat de roden dan zeggen we maken er meer sociaal van, of anders meer middelduur. We leggen het vast in het hier en het nu, en het staat toekomstige gemeenteraden vrij om er een andere mening over te hebben. Maar voor ons in onze uitwerking werken wij met 40-40-20 tot het moment dat u een ander besluit neemt. En dan heb ik het over deze strategie. Als u van mij verwacht beleid tot aan de verkiezingen dan kunt u voorstellen verwachten waarin ik 40-40-20 heb, tenzij er een van de uitzonderingsregels wordt voldaan en die heeft u nog laatst van in een motie gevraagd om een precisering. Dus 40-40-20 ligt vast, totdat de mening van de bevolking en daarmee de mening van de gemeenteraad verandert. En dat lijkt mij ook een terecht uitgangspunt. Als je dat namelijk niet doet, kunnen we beter de verkiezingen overbodig verklaren door nu allemaal onherroepelijke besluiten te nemen voor de komende decennia.

Interruptie Boomsma (CDA): Ik begrijp de wethouder dat we ja zeggen tegen een ambitie en dan komen er allerlei uitgewerkte besluiten, alleen ik vind het heel lastig om ja te zeggen tegen een ambitie als ik niet weet wat de consequentie daarvan zijn. In dit geval dan voor de bedrijvigheid in de haven.

Wethouder Van der Burg (VVD): Maar die snap ik niet. U heeft net ja gezegd tegen uw verkiezingsprogramma en ik tegen de mijne. Dat zijn ambitie-documenten. Dat zijn documenten waarmee u tegen uw kiezer zegt 'dit zijn mijn ambities die ik heb met de stad, hier wil ik in de stad naartoe'. Zonder dat u weet wat exact weet wat dat betekent voor een individueel bedrijf op een individuele plek, of een individuele bewoner op een individuele plek. Dat hangt een beetje af van de mate waarin je dat hebt uitgewerkt. Maar het zou raar zijn dat ik zeg 'ik ga nu eerst een aantal zaken uitwerken' en daarna ga ik een ambitie neerleggen. Je hebt toch eerst een ambitie? Je hebt toch eerst een visie? En daarna ga je aan de uitwerking beginnen? Het zou toch raar zijn als ik zeg: ik ga eerst kijken wat bepaalde zaken kosten, en dan stel ik mijn ambitie vast! Nee. Je stelt éérs je ambitie vast, dan ga je daarmee aan de slag, en dan kijk je of je die ambitie kunt waarmaken! Maar dat is toch.. Nou zo werk ik, maar het CDA misschien niet, maar volgens mij is dat toch je uitgangspunt? Wat wil je? En dan werk je daarnaartoe.

CDA: Dat heeft inderdaad te maken met de mate van uitwerking. Maar ik ben het toch niet op die

manier met de wethouder eens, want of ik überhaupt al deze ambitie wil hebben voor dit specifieke gebied, is het voor mij gewoon buitengewoon fundamenteel en cruciaal wat het betekent voor de rest van de haven. Want als dat betekent dat die bedrijvigheid daar weg moet, en het niet lukt om die ergens anders over te plaatsen et cetera, wat de consequenties daarvan zijn, dan wil ik die ambitie überhaupt niet uitspreken, want dan kunnen we beter de ambitie hebben om ergens anders te bouwen of om die woningnood op een andere manier op te lossen.

Wethouder Van der Burg: Die begrijp ik niet. Of u spreekt uzelf tegen. Want, als het ons niet lukt om die bedrijvigheid te verplaatsen naar een andere plek. Dan komen die 40.000-70.000 woningen er toch niet en dan blijven die bedrijven toch zitten waar ze zitten? Dus wat is dan het probleem?

CDA: Ja dat is een van de vragen die ik nog heb, maar als de wethouder zegt 'ik ga alleen woningen realiseren als het lukt om deze bedrijven te verplaatsen, en daar geven we ook een garantie voor dat dat gaat lukken, dat ze behouden worden voor de stad. Dan kan ik daar een heel eind in meegaan.

Wethouder Van der Burg: Wat het geval is, en dat was ook de heer Ernsting die dat zei, wat in dit plan staat is dat wij 40.000-70.000 toevoegen. En tegelijkertijd ook de bedrijven toevoegen. En dat kan ook vrij makkelijk. Ik neem aan dat u allen weleens in Sloterdijk I bent geweest, om even als voorbeeld te noemen, de Transformatorweg, tussen Spaarndammerbuurt en de A10. Als u dan de linkerkant pakt, zeg maar de mediacollege-hoek, daar, dus, je pakt gewoon even die strook daar, tussen Sint Barbara en de snelweg. Daar kun je veel intensiever bebouwen dan nu het geval is. Door de hoogte in te gaan. Daar ga je van 1-2 laags naar 30-40 meter hoog. Dan win je dus vierkante meters! Vierkante meters die je kunt gebruiken door in de plinten bijvoorbeeld bedrijvigheid terug te bouwen en zelfs meer bedrijvigheid terug te bouwen en tegelijkertijd bovenop daarop woningen te bouwen. Dan creëer je dus bedrijvigheid, en je creëert daar woningen. EN zo zal het ook gaan! Want ik weet niet wie het was die het zei.. Maar..

<Ondanks tijdgebrek antwoordt de wethouder zeer langdradig en verhalend. Hij legt hier simpele architectonische oplossingen uit aan de raad voor ruimtelijke ordening..>

Interruptie Mevrouw van Soest (Ouderen): Daar wil ik wel even iets over zeggen natuurlijk. U heeft het over bedrijven. En dan neem ik aan dat dat schone bedrijven zijn. Maar bedrijven die nu in de haven zitten zijn boven categorie 3, neem ik aan, en misschien wel in categorie 5. Wat doen we daar? Dat past toch niet. Kunt u daar iets over zeggen?

Wethouder van de Burg: Bent u er weleens geweest? Oké. Dus Calvin Klein valt bij u in categorie 4 of categorie 5? Het Mediacollege valt bij u in categorie 4 of categorie 5? Eh.. Bobs Carwash valt bij u in categorie 4 of categorie 5? En..

Mevrouw van Soest (Ouderen): U begrijpt donders goed wat ik bedoel!

Van der Burg: Nee, dat begrijp ik niet!

Mevrouw van Soest (Ouderen): Jawel. U zegt dus dat de firma Braspenning die in Noord gehuisvest is, die zit in categorie 5.

Van der Burg: Ja.. Dat klopt.

Mevrouw van Soest (Ouderen): .. Vanwege zijn vervuiling en andere. En mijn vraag is: u heeft

ambities, en ik ben het met u eens, we moeten lekker bouwen, maar dan moeten we daar schone bedrijven bij zetten. Maar dan kunnen we niet in het havengebied waar heel veel vervuilende bedrijven zitten, om die in een keer schoon te krijgen om daar woningbouw neer te zetten. Dát is mijn vergelijk.

Wethouder Van der Burg: Ik denk toch dat mevrouw van Soest de situatie niet helemaal kent. Want ik begon over de transformatorweg. Probeer daar maar eens een schip naartoe te slepen wat vervolgens gestript moet worden. Dat gaat u vrij moeilijk lukken. Dat ligt namelijk een verdomd eind af van het water kan ik u vertellen. Dus als we het hebben over Haven-Stad, dan hebben we het over een heel groot gebied waarin heel veel bedrijventerrein zit, wat niet eens havengebonden kán zijn omdat er geen haven in de buurt is. Als je het hebt over de oevers, ja, dan speelt dat. Overigens ook daar zien we discussie over, want u verwees al naar ADM, een van de discussies die speelt rondom ADM en de vraag mag daar wel ontruimd worden voor het bedrijf wat <..> ernaartoe willen brengen, heeft onder andere te maken met de vraag 'is het wel een havengebonden bedrijf wat daarnaartoe gaat?' En er zijn mensen in deze ruimte, nietwaar meneer Groen, die daar ernstig aan twijfelen. Die zeggen dat bedrijf is nu ook niet aan het water gelegen, dus het hoeft niet eens op die manier. Kijk als het gaat om havengebonden bedrijven, echt watergebonden bedrijven die kades nodig hebben, dan speelt uw punt, maar bij de transformatorweg die ik als voorbeeld nam speelt dat niet. Bij Sloterdijkstation speelt dat niet. De Telegraaf zou ook prima ergens anders in Nederland kunnen zitten. Dus er zijn genoeg bedrijven in de Sloterdijken, dat zijn er genoeg, en als je naar noord gaat waar het niet specifiek noodzakelijk is dat zij aan het water zitten. En er zijn heel veel bedrijven, de meeste bedrijven in het havengebied, dat zijn gewoon schone bedrijven, in de zin dat zij geen vuil, geluid en overlast produceren. Bij het Mediacollege kun je daar misschien nog eens genuanceerd naar kijken haha, maar dat heeft dan niks te maken met de producten die ze leveren. Dus waar het om gaat is: je kunt in Haven-Stad het aantal woningen fors vermeerderen, met die 40.000-70.000 en tegelijkertijd zorgen voor meer werkgelegenheid. Werkgelegenheid die we knettererg nodig hebben. En dat moeten we dus ook doen!

Maar daarvoor is het wel noodzakelijk dat wij met de bedrijven in gesprek gaan. Want het verschil tussen de Zuid-As en Haven-Stad is dat het bij de Zuid-As vooral ging over de uitgifte van grond, en bij Haven-Stad gaat het over transformatie. En dat betekent dat wij met eigenaren in gesprek moeten gaan, en moeten zeggen: 'Vrienden, we hebben hier een kavel, en op die kavel zitten 10 bedrijven met elkaar, we willen graag dat we op die kavel met die 10 bedrijven het volgende gaan neerzetten **met elkaar** met u als grondeigenaar of als gebouweigenaar of als erfpachter – dat maakt even niet uit- maar met elkaar willen we dat doen. En hoe gaan we dat realiseren en wie pakt welke kosten. En waarom zeg ik dat: gezien de discussie van Ernsting en Van Osselaer, op het moment dat wij tegen een eigenaar zeggen 'Beste vriend, je hebt nu een gebouw van 6 meter hoog en je krijgt van ons toestemming om een gebouw neer te zetten van 60 meter hoog, daar gaat u een stevig bedrag mee verdienen, een deel van dat stevige bedrag mag u afrekenen met ons omdat wij als grondeigenaar bijvoorbeeld zeggen wij willen ons deel ervan hebben, een deel mag u als .... Ehh.. mag u gaan doen <wil ie hier zeggen ontwikkelaar?> , maar dan verwachten we wel dat u een aantal voorzieningen opneemt in uw verhaal. Om te voorkomen, dat als we dan straks een paar van die kavels pakken, wij alle lasten pakken en zij alle lusten pakken. Dus wij gaan met de eigenaren of de erfpachters in gesprek 'dit willen we hier neer gaan zetten' <schouderophalend> 500 woningen, maar ook een school of een kinderdagverblijf, of een huisartsenpost, maakt niet uit wat, in ieder geval niet de niet <haakjes> "financieel rendabele dingen", en zo ontwikkelen we, en niet kavel voor kavel maar met een cluster van kavels, zo gaan we het ontwikkelen. En daar maken we dan deals mee, met de bedrijven en de mensen die er nu op zitten. ZO moet het gaan. En dan is het mogelijk

zowel woningen te bouwen, als bedrijvigheid toe te voegen, als voorzieningen te doen, op een manier die voor iedereen een benefit heeft. En dat betekent dat je in sommige gevallen, als de gemeente Amsterdam, fors zult moeten betalen.

2.47.40

Voorbeeld: Op het moment dat wij zouden besluiten komende dinsdag, om de PTA te verplaatsen naar de Coen- en Vlothaven, dan zit daar een bedrijf dat zegt: 'ja maar dan kan ik er niet blijven zitten'. Ik ben wel bereid mee te werken aan een verhuizing ergens anders naartoe, maar ik heb wel te maken met de afschrijving op mijn huidige locatie. <Gevoelig puntje PTA GL> Nu hoor ik al wat gefluister, maar hetzelfde verhaal geldt natuurlijk, ik neem nu het voorbeeld van de Coen- en Vlothaven, het kan ook spelen als je het doet in de polder in Zaanstad he! Locatie maakt even niet uit, ik zei ook 'als'. In ieder geval op het moment dat een bedrijf daardoor moet verhuizen, dan zal het bedrijf zeggen ik wil wel meewerken, maar 1) geef mij een andere plek waar ik kan ondernemen, en 2) wie betaalt mijn afschrijvingen en in sommige gevallen 3) wie betaalt de extra investeringen die ik daarvoor moet doen? En dan zullen zij zeggen, en dat is voor ons gemakkelijk om te beantwoorden, dat bent U als gemeente die dat moet betalen. Nou dan gaan we onderhandelen want zij zullen ongetwijfeld de jackpot vragen en wij zullen zeggen het kan ook een stukje goedkoper, maar dat we dan op het gegeven moment bedrijven moet uitkopen is volstrekt logisch. Hoe verdien je dat terug? Door hetgeen je dan op dat gebied gaat neerzetten. En ja, dan is het zo dat 40-40-20 een ander business model oplevert dan 0-40-60. <Uitkopen van bedrijven > slagen van Haven-Stad is dus gekoppeld aan het mogelijk loslaten van de 40-40-20 regel). Want ja, op het moment dat je marktcontair bouwt verdien je minder dan als je alleen maar met marktprijzen bouwt. Dat is een keuze van de gemeenteraad. Zoals de heer Bakker dan altijd zegt: 'Het kost geen geld om sociale woningbouw te bouwen, je verdient alleen minder', en daar had ie 4 jaar lang gelijk mee want we verdienden minder maar we hadden steeds wel positieve grondexploitaties. Je kunt ook in een negatieve grondexploitatie uitkomen (oftewel: verkeerde aanpak gebiedsontwikkeling goedmaken door de gestelde regels van de gemeenteraad te passeren). En zoals de vraag was van de heer Bakker, als je uitkomt op een negatieve GREX uitkomt dan betaalt u dat (wijst naar allen), vanuit het Vereveningsfonds. Daar is het Vereveningsfonds ook voor bedoelt. En wat u zult krijgen is pittige discussies in de Gemeenteraad. Ik kan me heel goed voorstellen dat als er straks een plan ligt wat 40-40-20 is en 50 miljoen in de min afsluit, dat dan dat deel (wijst naar de linkse politieke partijen), dat ze dan zeggen: 'ja dat is prima, daar hebben we een vereveningsfonds voor bedoelt, en sociale woningbouw is voor ons wat waard.' En dat dan dat deel (rechterkant) van de raad, dat ze zeggen 'we kunnen ook 30% sociale woningbouw bouwen, en met die 10% verschil verdienen we die 50 miljoen op een andere manier terug'. Dat zijn dan discussies die je dan krijgt met elkaar (plaatst zichzelf en de strategie erbuiten, strategie an sich is de oorzaak van deze discussie).

Mevrouw Van Soest (Ouderen): Ik heb iets gevraagd over Cargill, net als meneer van Dijk. Kunt u daar iets over zeggen?

Wethouder Van der Burg (VVD): Dat staat in de flap. Onder de opsomming. Uitvoering en fasering passen in de afspraken binnen het convenant Houthavens, NDSM en het Coalitieakkoord. En dat betekent dat wij dus zeggen: met bepaalde bedrijven hebben wij afgesproken dat zij tot 2028 of 2040 kunnen blijven zitten. En die afspraken respecteren wij. Overigens: als we die afspraken respecteren, kun je alsnog aan de tegenpartij vragen: wil je die afspraak veranderen. Als ik tegen u zeg: mevrouw van Soest u mag in uw huidige woning blijven wonen, beloof ik u, voor de komende 10 jaar. En als ik dan morgen naar u toe kom en zeg, ik hou me aan mijn belofte aan u, hebben we vastgelegd, is een contract, maar ik geef u 250.000 euro en een appartement in Torremolinos. Dan

bent u waarschijnlijk vrij snel vertrokken. Ik zie geknik. Nou, dat mag natuurlijk! En dat kunnen we dus ook oplossen met bedrijven. Kunnen we dat dan allemaal oplossen in Amsterdam? Nee. Maar we zijn wel als Amsterdam wel schatplichtig. Dat hebben we ook afgesproken in een gesprek wat ik heb gehad met de omliggende gemeenten. **En in de omliggende gemeenten wordt met enige huiver gekeken naar de plannen voor Haven-Stad, omdat de omliggende gemeenten zeggen wij vinden die havenactiviteiten ook buitengewoon belangrijk.** U heeft wellicht ook meegekregen dat de provincie en omliggende gemeenten ook niet allemaal dolenthousiast waren over Sprong over het IJ, dat valt in hetzelfde kader, en die hebben toen gezegd: "luister Van der Burg, overigens zeiden ze Van der Burg én Ollongren, jullie zijn wel verantwoordelijk voor het oplossen van jullie problemen. En jullie kunnen je problemen oplossen in onze gemeenten, maar dan geldt ook wel dat wij daar geen kosten voor hoeven maken en dat jullie de rekening moeten betalen. En dat lijkt mij volstrekt terecht! Dus als de heer Ernsting en Nuijsting gelijk krijgen en we verplaatsen de PTA naar Zaanstad of nog verder weg, dan mogen duidelijk zijn dat Zaanstad of Beverwijk of IJmuiden zeggen dan pakken wij de kosten. Dan moeten de heren Ernsting en Nuijstings ook de rekening van betalen. Nou daar is de heer Nuijstings ook toe bereid dus dat lijkt me ook zeer consequent.

>> Wij zijn verantwoordelijk voor het oplossen van de problemen die wij creëren, dus ook het verplaatsen ervan. Maar het kan overal. En het hoeft niet eens het Noordzeekanaalgebied te zijn.

2.53.26

Maar we zagen net insprekers ook die zeiden 'wij zijn bereid mee te werken' door bijvoorbeeld naar het ADM terrein te gaan. Dus dan slaan we 2 vliegen in 1 klap. Want u zegt meneer Geenen als er op de ADM ook maar iets gebeurt, dan moet dat Scheepvaart, scheepvaart, scheepvaart! Zijn. Wij ontruimen voor niets anders dan scheepvaart. Dat is ongeveer het standpunt van de PdvA. En anderen. Dus dat is wellicht een optie.

Ernsting (GL): Ik heb toch wel een vraag over die PTA. U zegt dat het dinsdag wordt besloten. Heeft het invloed op Haven-Stad? Ik wil dat eigenlijk wel mee kunnen wegen. Hoe kunnen we dat organiseren?

Als we willen instemmen met 40.000-70.000 woningen en die ambitie wordt meteen gefnuikt door de PTA, dan wil ik daar wel iets mee.

Wethouder Van der Burg (VVD): Maar dat was ook wel een interessante! Als u het goed vindt gebruik ik de argumenten die u meestal tegen andere types (rechts) gebruikt even tegen u. Want ja. Als we besluiten om de PTA naar de Coen- en Vlothaven te verplaatsen, dan kunnen daar minder woningen gebouwd worden. Dat klopt. Maar dat geldt voor iedere voorziening die wij bouwen in deze stad. Op een voetbalveld kun je verdomd veel woningen bouwen. Als je een park bouwt gaat er een hoop woningbouw verloren. En als we een school bouwen of ziekenhuis ook. Man man man wat kun je een woningen bouwen op de plek van een school! Zeker een middelbare school. Moeten we het daarom niet doen? Nee we bouwen geen woningen, we bouwen een stad! En in een stad horen voetbalvelden, scholen en werkgelegenheid. En die PTA is een vorm van werkgelegenheid. Dus ja op de plek van een bedrijf hadden we woningen kunnen bouwen, en op de plek van een park ook. Maar we hebben zowel bedrijven als parken nodig.

Ernsting (GL): Wij denken ook dat de PTA iets verder weg ook nog wel tot z'n recht komt. Maar ons wordt wel gevraagd om met een bepaalde ambitie in te stemmen. En we moeten wel instemmen met die strategienota. En als we dan niet alle informatie hebben terwijl die wel bijna tot ons komt, dan vind ik het wel netjes om die ook te hebben.

Wethouder Van der Burg (VVD): Dus u zegt als wij het besluit dinsdag nemen, moeten wij als raad het besluit pas in januari nemen.

Ernsting (GL): Of dat we dinsdag meteen dat besluit krijgen. Of we dat nog eventjes rustig kunnen lezen en meewegen en dan in januari een besluit kunnen nemen over deze ontwikkelstrategie.

Wethouder: Ja hallo! Dat is wel onze strategie natuurlijk he! De lijn Nuijens: dat u het besluit heeft voordat u woensdag uw besluit neemt. Meneer Nuijens leest misschien ook wat sneller dan de gemiddelde Nederlander. Maar ja, ik kan mij die gedachte van u voorstellen dat u zegt van ehh.. als afhankelijk van het besluit, als we kiezen voor de variant we stoppen er helemaal mee, dat hele NZKG, dan zal het Groenlinks een worst zijn. Bij vrede heeft u er meer vrede mee dan bij Coen- en Vlothaven. En zo weegt u dat af. Ik kan me dat voorstellen.

Osselaer (D66): U zegt in de stukken geen woningen, net zegt u minder woningen. Wat voor impact heeft de PTA? Wat is die impact? En ten tweede hoe verhoudt zich tot het feit dat een hoge dichtheid nodig is om OV rendabel te laten zijn. Als er opeens 15.000 woningen wegvallen, hoe is dan de impact op zo'n HOV?

Wethouder van der Burg (VVD): Nou dat moet je altijd in de gaten houden, maar zolang we 40.000-70.000 woningen bouwen gaat het best wel goed. Kijk het zal, 3000-4000 woningen kunnen kosten als u daar een PTA neerzet. Niet de gehele 15.400. Daarmee zeg ik overigens niet wat het college dinsdag gaat besluiten over de PTA. Vol verwachting klopt ons hart!

Boomsma (CDA): We kunnen moeilijk besluiten wat we vinden als we niet weten wat er met de PTA gaat gebeuren. Op dit moment hangt dat ook af van wat u en die bedrijven dan gaan doen. Maar ik begrijp dat de heer Ernsting zegt kom we stellen het uit tot januari want dan kunnen we nog even kijken om goed te lezen wat er in dat document staat over de PTA. Kijk en de VVD wilde een hoorzitting, is het niet verstandig om ook die eerst af te wachten om te organiseren met die bedrijven daar. Is het niet slim om dit daarna in besluitvorming te brengen?

2.59.31

Wethouder van der Burg (VVD): Ik snap meneer Boomsma dus niet. Als wij dus straks komen met de plannen voor het Hamerstraatgebied, als de heer Boomsma consequent is gaat ie zeggen 'zolang ik niet weet waar die bedrijven naartoe gaan kan ik niet instemmen met de bouw van 6000 woningen'. En zo gaat de heer Boomsma straks bij iedere vorm van transformatie zeggen 'ik kan niet voor stemmen, zolang ik niet weet waar de bedrijven naar toe gaan die er nu zitten!' Toch meneer Boomsma?! Toch? Dat is toch een consequente redenering??

Boomsma (CDA): Voorzitter.. ik (..)

Wethouder van der Burg (VVD): .. of is het alleen als de ORAM twittert, dan wel en anders niet!

Boomsma (CDA): Voorzitter! <slaat op tafel> Hier neem ik dan weer afstand van!

Wethouder van der Burg (VVD): ..nee ik zeg zo zit u niet in elkaar!

Boomsma (CDA): Oké maar wek dan ook niet de schijn op wethouder. Ik vind dit kwalijk. Dat hier opnieuw een soort insinuatie wordt gedaan. Ik probeer gewoon duidelijkheid te krijgen over de

consequenties van deze plannen en dan wens ik niet op deze manier bejegend te worden. En als antwoord op uw vraag, wethouder, het gaat hier om een enorm plan, een stad zo groot als Leiden, dan heeft dat ongetwijfeld consequenties voor de bedrijvigheid daar en ik wil gewoon iets beter zicht hebben op de vraag of dat überhaupt haalbaar is binnen de gemeentegrenzen en wat daar dan de gevolgen van zouden zijn. Volgens mij is dat geen vreemd verlagen, dus u kunt wel blijven herhalen dat u dat niet snapt, maar ik zou de wethouder willen vragen om die wens te overwegen. En die wens leeft inderdaad ook bij het bedrijfsleven en in dit geval kan ik me daar veel bij voorstellen. Is hij bereid in te gaan in mijn suggestie om de besluitvorming uit te stellen zodat we in ieder geval dan die hoorzitting hebben gehouden en misschien meer inzicht hebben in het versnelde onderzoek dat de wethouder heeft aangekondigd.

Wethouder van der Burg (VVD): Nee dus. Want ik zeg dus tegen u: eerst kom je met een visie op iets en die ga je dan uitwerken, en daar heb je dan de hoorzitting in van hoe gaan we dingen doen! U bepaalt als CDA eerst 'dit is de stip op de horizon waar we naartoe willen gaan', dat noemt u verkiezingsprogramma als wethouder produceer je dit soort documenten. Vervolgens ga je het uitwerken met elkaar en dan constateer je dus oké er moeten bedrijven weg en dan ga je die onderhandelingen doen! Als u tegen mij zegt: ik kan pas beslissen als ik het met dit stuk eens ben op het moment dat u met Cargill heeft onderhandeld over hoeveel zij ervoor willen hebben als we ze gaan uitplaatsen. Nou dan gebeurt er voorlopig niet heel erg veel. En overigens, dat verwijt ik u niet eens! Weet je, degene die ik het minste verwijt is de heer Van Lammeren (PvdD), die wil het allerminste woningen bijbouwen in deze stad, maar ook u heeft in uw verkiezingsprogramma en ik zeg dit neutraal, behalve PvdD het minst ambitieuze programma op het gebied van woningbouw. Dat bedoel ik neutraal geformuleerd en daarbij zit D66 het hoogst met 12.500 woningen. U kiest als CDA niet voor de groei, waar anderen in deze stad wel voor kiezen. Dus ik snap ook wel dat ú niet zit te wachten op die 70.000 woningen. Alleen, ik, c.q. het college en de meerderheid van het college, die wil dat wél! Want die zeggen we hebben die woningen nodig, want ik heb het als grapje gezegd gister maar daar zat een serieuze ondertoon in, ik was bij een debat in Amstelveen voor de MRA, en ik zei 'als ik eigenwoningbezitter was, en ik zou alleen maar denken aan mezelf, dan zou ik stemmen op de partij voor de Dieren', want dan komt er geen woning meer bij in deze stad en wordt je als woningbezitter slapend rijk. Want die woningprijzen voor jou, die rijzen de pan uit en je pensioen is verzekerd. Alleen ik kies voor.. en ik zeg het niet als verwijt naar de heer van Lammeren, want die doet het niet vanuit financieel oogpunt maar vanuit ecologisch en voetprint oogpunt, maar ik kies voor een andere stad dan de heer Van Lammeren!

Van Lammeren (PvdD): Nou dan kent u mijn verkiezingsprogramma erg goed, want dat is nog niet gepubliceerd. Maar de vraag, nee verzoek, ik zou u willen vragen voorzichtiger te zijn met uitspraken waarvoor de Partij voor de Dieren staat voordat het verkiezingsprogramma bekend is. Ik merk wel dat ik mijn.. en ja dat doet u wel want u doet alles voor aandacht, voor de tweede keer.. maar ik constateer ook dat ik mijn standpunt wel goed uitdraag, dus daar wil ik u mee complimenteren.

Wethouder Van der Burg (VVD): Op zich is het heel goed mogelijk om voor een document te zijn waar je de inhoud niet van kent. Daar kennen we voorbeelden van in deze raad! <gelach!> Maar ik oordeel u niet op het te verschijnen verkiezingsprogramma, maar op wat u afgelopen 3,5 jaar heeft neergezet. En los van het feit dat ik het veel met u oneens ben, bent u wel verdomd consequent. En uit die consequentheid leid ik af dat u een hogere woningbouwambitie heeft dan de meeste partijen. En daar maak ik uit op dat meneer Boomsma de laatste is na u qua woningbouwproductie, maar misschien heb ik het mis en is meneer Boomsma de groenste.

3.05.04

Voorzitter: Ik wijs even op de klok en ik wil u erop wijzen dat we wel erg lang over dit agendapunt doen. We hebben hierna nog 2 punten.

Boomsma (CDA): Ik ga nog één poging doen. Want de wethouder begint over ons verkiezingsprogramma en onze ambities voor woningbouw, maar dat is volgens mij niet wat hier op tafel ligt al raakt het er natuurlijk wel aan. Het gaat nog niet zozeer om de ambitie, maar als ik niet een beeld heb van wat de consequenties zijn voor de bedrijvigheid, en dan hoef ik niet precies te weten of het lukt om Cargill of een ander bedrijf uit te kopen of te verplaatsen wat dat dan kost, maar wel iets meer zicht hebben op de mogelijkheden om dit soort havenbedrijven die daar nu gevestigd zijn te behouden voor Amsterdam cq onze regio. En op dit moment heb ik dat beeld niet goed en daarom vraag ik de wethouder of ie daar meer duidelijk over wil geven, zodat ik beter beslagen ten ijs kan komen, dan het ja of nee zeggen tegen die ambitie.

Wethouder van der burg: Maar we zeggen toch in de stukken dat ONDERDEEL van de ambitie, meneer Ernsting citeerde letterlijk uit het stuk, dat ONDERDEEL van de ambitie is om 12.000 -17.000 extra banen? Dus wij doen toch hetgeen de heer Boomsma wil. Wij zeggen Meneer Boomsma wij zijn het met u eens, dat de bedrijvigheid in het havengebied behouden moet blijven. Wij zijn het met meneer Boomsma eens, die bedrijvigheid daar moet GROEIEN. Het worden ándere soorten banen zeg ik tegen de vrienden van Groenlinks, maar het wordt wel een groei van het aantal banen.

Boomsma (CDA): De wethouder zegt nu, het worden ander soort banen. Maar laat ik het specificeren: wat gebeurt er met de huidige banen. Worden die behouden voor de stad of voor de regio, en zo ja hoe?

Wethouder Van der Burg (VVD): Dat weten we natuurlijk niet, want daar ga je het over hebben! Op het moment dat wij met bedrijf X gaan praten, zeggen wij tegen bedrijf X: "Joh op die plek waar je nu zit kun je niet blijven zitten, want als wij daar x-duizend of x-honderd woningen bouwen, dan kom je in allerlei overlastzones van jouw bedrijf terecht, dus we willen jouw bedrijf graag op een andere plek huisvesten. Dan kan dat bedrijf zeggen "nou daar werk ik graag aan mee, ik zou graag verplaatst willen worden naar het ADM terrein" Nou zeggen wij "Toppie! Hier is de cheque en zo geschied!". Maar het kan ook zijn dat een bedrijf zegt: Nou als ik toch weg moet, ik heb ook nog een vestiging in IJmuiden en een vestiging in Den Helder, ik ga ervan uit dat Den Helder even in uw definitie -meneer Boomsma- buiten de regio is *<zou dus ook Rotterdam of buiten NL kunnen zijn>*, dan kan het best zijn dat dat bedrijf zegt ik ga mijn onderdeel in Den Helder versterken. Ik weet ook niet of dat slecht is hoor! En ja ja , dus ehh.. dat is wat er speelt. En dat kun je dus niet op voorhand zeggen. Want als je dat op voorhand zegt, ondergraaf je ten eerste onze onderhandelingspositie, maar beperk je je ook in het zoeken naar oplossingen. Geen misverstand: want dat leg ik expliciet vast, het aantal banen in onze ambitie moet stijgen. Waarom? Omdat het aantal mensen in deze stad moet stijgen... of: gaat stijgen. En bij wonende mensen horen werkende mensen.

Voorzitter: Woord aan mevrouw van Soest. Daarna geen interrupties meer en kan de wethouder zijn verhaal doen. Anders zitten we hier de hele avond zonder pauze en dat moeten we toch niet willen.

Mevrouw Van Soest (Ouderen): Dank u voorzitter, kan de voorzitter nog even ingaan op dat kettingsbeding. Hoe juridisch haalbaar dat is.

Voorzitter: Ik neem aan dat de wethouder dat meeneemt in zijn verhaal. We laten de wethouder nu aan het woord. Nu geen interrupties meer, aan het einde een rondje.

Wethouder van der Burg:

Infrastructuur: Komt er een Zuid-As-constructie: het antwoord is nee. Dat komt ook omdat het bij de Zuid-As gaat over Rijkssnelwegen en over rijks sporennet. Dus daar ging de investering gezamenlijk. Als we het hier hebben over de paradigma-shift die we hier moeten maken, gaat het hier over meer OV inzetten, maar ook heel veel over 'stads-OV' inzetten. Het al dan niet doortrekken van trams. Of het sluiten van ringen <metro> op bepaalde manieren. En dan ligt het voor de hand om wel een Rijksbijdrage te vragen, en niet zoals met de NZ-lijn en moeten we niet even een ander contractje sluiten, maar dat er dus wel een bijdrage wordt gevraagd aan Rijk dan wel Vervoersregio, maar ligt er geen Zuid-As-dok construct voor de hand. Maar we zullen fors moeten investeren in infrastructuur. Dat gebeurt voor een deel via het BO-MIRT, wat, het is vandaag ehh woensdag, wat maandag plaatsvond, u heeft gezien dat er landelijk informatie naar buiten is gekomen over investeringen die in het land plaatsvinden, maar nog niet als het gaat om 010, 020 en 070, daarvan is gezegd dat mag u rond februari verwachten. Dat is het verhaal wat de minister afgelopen maandag naar buiten heeft gebracht. Ik reken mij nog niet rijk! Ik denk niet dat alles wat hierin staat mogelijk is. En daarom heb ik ook afgelopen week bij de Tweede Kamer bij de Hoorzitting ingesproken, wat ging over woningbouwproductie, waarbij ik zei 'luister, ik heb geen geld van u nodig als Amsterdam van u, als het gaat om het bouwen van woningen. Zou ook raar zijn, want wij maken keuzes over geld verdienen of minder geld verdienen, maar geld is nooit het probleem. Als je woningen wil bouwen kun je dat beter investeren in andere delen van Nederland, wij kunnen het zelf betalen. Wat we wél nodig hebben is de ontsluiting van ons gebied. En dat gaat voor een deel over snelwegen, Schiphol kan nog wat beter, A7/A8 aansluiting kan nog wat beter los van UNESCO dingen die daar spelen, en zo kunnen we nog wel een paar wegingen bedenken met elkaar. Maar het gaat vooral niet over wegen, maar over OV infrastructuur die moet worden aangelegd. Als we dat niet doen gooien we de boel op slot. We moeten 240.000 woningen realiseren in de MRA, we hebben een plancapaciteit van 300.000. Je hebt 300.000 nodig om dat je normaal ziet dat je 130% nodig hebt om 100% te realiseren. Nou dan kom je met 300 en 240 best goed uit. Het valt of staat met mobiliteit! Dus de belangrijkste minister voor ons is de minister van verkeer en waterstaat, de belangrijkste wethouder in de volgende periode (als ie dat nu al niet is) is de wethouder van Verkeer. Want het gaat echt om anders omgaan met mobiliteit om anders deze stad niet op slot te gooien.

Bedrijven: We zijn al in gesprek met een paar bedrijven in het havengebied. Heel concreet: in de Coen- en Vlothaven. Ook in het licht dat we verschillende varianten aan het bekijken waren rondom de PTA. Een van die varianten was de Coen- en Vlothaven. Daar zit een drietal bedrijven die zich ernstige zorgen maakte, dus in eerste instantie zijn Kajsa Ollongren en ik daar langs geweest. Nu gaat binnenkort Udo Kock <wethouder Financiën, EZ, haven> daar langs. Als het in mijn agenda past ga ik met hem mee. Maar twee wethouders gezamenlijk is nogal een dingetje af en toe, en ehh.. ehh.. Kock doet iets met water en haven. En ook economie. Dus die gaat daar dan eh.. ehh.. ook mee verder. Interessant aan de Coen- en Vlothaven overigens, is dat het tegen de A10 aanligt. En die A10 is ook meteen een plek waardoor je op die plek geen woningen kunt bouwen vanwege geluidsoverlast, stankoverlast, alle vormen van overlast die auto's met zich mee kunnen brengen. Terwijl het tegelijkertijd een zeer interessante ontsluitingsplek is. Je kunt er heel snel naar de windmolens, naar de Zaanse Schans, dan wel naar de bollen in Lisse of naar Amsterdam Castle. <let op: dit gaat over toeristische trekpleisters in het kader van de PTA> . Ik vergeet Amsterdam Beach. Heel goed voorzitter dank u wel. En Amsterdam rocks.

PTA en dan na minder.. wagen.. Ik heb geen idee wat hier staat. <slaat bladzijde om en legt blad weg> Amsterdam..

3.14.00

ADM! ADM! Mevrouw van Soest: De ADM ligt niet in Haven-Stad. <stilte, mevrouw van Soest reageert zonder microfoon>. Maar dan snap ik uw vragen niet. Want u vragen waren als u kijkt naar ADM hoe is de relatie met Haven-Stad.

Mevrouw van Soest: Ik ga even heel diep nadenken maar volgens mij ging dat over bedrijven.

Voorzitter: Oké denkt u even na, dan laat ik de wethouder doorgaan met beantwoorden..

Wethouder van der Burg (VVD): <onderbreekt stellig> Ja maar als u geen vragen heeft over ADM dan ga ik u daar ook geen antwoord op geven! <streept opzichtig vraag door met pen in zijn papieren> Die heb ik al gehad... <refererend aan andere vragen>

De Herstel- en Crisiswet. Een dingetje tussen meneer Dijk en meneer Van Lammeren. Weet u, ik vind het echt.... Nee. Laat ik het iets genuanceerder formuleren: Ik vind het niet voor de hand liggen om in tijden waarin deze gemeenteraad bezig is toerisme af te remmen, hotelstops door te voeren, meer sociale woningbouw te bouwen, van gekkigheid niet kunnen weten hoe we bepaalde investeringen moeten doen, 26.000 woningen de afgelopen 4,5 jaar is een investering van 6,5 miljard. Om ons dan als Amsterdam <nadruk> te beroepen op een 'crisis- en herstelwet'. Vind dat wat spannend zal ik maar zeggen. Want wat er nou nog gecrisist of hersteld moet worden in Amsterdam, je kunt je het je <iemand roept: 'de balans!' Gelach in de zaal> Ja de balans daar gaat de heer Kock over en die discussie voert u maar met hem. Maar goed. Dus dat vraag ik me af. Tegelijkertijd, en ere wie ere toekomt, 1 iemand in dit gezelschap was er tegen: en hij draagt een wit overhemd en hij heet Van Lammeren, op zich is de gedachte 'beste bewoners, u komt hier wonen aan het water. Aan het water zijn schepen en die hebben hoorns en die laten ze af en toe klinken, en met grijpers worden ze leeggehaald en dan hoort u dat geluid daarvan. Teken daarvoor als u hier komt wonen, dat is niet zo'n gekke gedachte. Want dat doen we al bij Schiphol! Daar is ook in het kader van de discussie over het LIB en het binnenstedelijk bouwen, is het ook vastgelegd door de vrienden van de industrie: beste vrienden jullie willen zonnig bouwen in de buurt van Schiphol, maar zijn jullie dan als overheid bereid om te zeggen 'beste bewoners weet wel waar je gaat wonen, en even niet zeuren daarna he!', want u kunt niet zeggen 'ik wist het niet', toen u hier ging wonen. Dus ja in relatie tot Schiphol doen we het al, dus het kan. En dan: ik vind dat geen gekke gedachte. Want zoals u weet, ik heb best wel lang in de Bijlmer gewoond, want ja toen we daar gingen wonen toen zagen we die dingen <wijst naar de lucht> al overvliegen zal ik maar zeggen. Dus ik snap wel dat je die redenering dan voert. Dus die zou je ook kunnen doen aan de kant van het havenbedrijf. Dat is de kant van de charme. En tegelijkertijd ligt er 1 nuance bij, een nuance die we hier (de raad) ook hebben gehad, toen het ging om de Oostelijke Eilanden. Want u en ik, of beter gezegd het Havenbedrijf, had op het gegeven moment besloten om een eeh... hoe noem je zo'n ding? Een overnachtingsplek voor binnenvaartschepen bij het oostelijke eiland neer te leggen. En toen gingen de bewoners protesteren. Toen heeft deze gemeenteraad niet gezegd: ja bewoners niet zeiken, u bent gaan wonen aan een haven dan moet u ook de scheepvaart maar voor lief nemen. Toen heeft u als gemeenteraad gezegd 'beste havenbedrijf kunt u toch niet kijken of u die schepen op een andere plek of op een andere manier kunt doen om zo de overlast voor bewoners te beperken?' Dus ja: die regelgeving werkt, tot er een flink aantal bewoners komen inspreken. Dan ligt het opeens een stuk

genueanceerder. Maar hij kan.

3.18.40

En dan parkeren. Ja ik snap uw standpunt meneer Dijk. Ja maar tegelijkertijd dat wij 70.000 woningen bijbouwen, alleen in Haven-Stad. Dan heb ik het niet over 6000 woningen in de Sluisbuurt, 6000 woningen in het Hamerstraatkwartier, 15.000 woningen tussen de Arena en het AMC, en de gewone transformatie die nog plaatsvindt, denk aan de woningen die we gebouwd hebben aan de Haarlemmerweg. Kortom we bouwen veel woningen bij, en halen echt de 110.000 woningen. Dat zijn pak 'm beet 200.000 mensen. Als die zich met de auto gaan verplaatsen gaat er wel iets mis. En dan gaat de boel op stop. En dan zeg ik: ik heb liever extra woningen met goed openbaar vervoer, dan mooie woningbouwplannen met een hogere parkeernorm die nooit gerealiseerd wordt omdat we niet door de MER heenkomen. En dat is de spanning waar we hier mee te maken hebben. En ja dan zul je op IJburg, en zeker op Strandeiland, wat een kolere-end weg ligt van de stad en van de dichtstbijzijnde treinstations andere normen, zoals we nu al doen rondom Lelylaan, en dan we gaan doen rondom Sloterdijk. Dus ik huil met u mee, maar op dit punt verandert de wereld.

En dan milieuregels en dan ben ik er bijna. Milieuregels, daar geldt wat mij betreft het Sluisbuurtprincipe voor. Waarin we zeggen dat we nú met de state of the art van nu werken, maar alleen voor de plannen van nu. En elke keer als er een nieuwe 'nu' is, we een nieuwe 'nu'-norm nemen. Want als we nu normen vastleggen dan zijn die in 2040 compleet achterhaald en zegt de meest conservatieve VVD'er zelfs 'dit gaat ons niet ver genoeg'. Ik streef er oprecht naar elke keer een glimlach op het gezicht van de meneer Groen te krijgen tussen nu en 2040. Ik stop voorzitter.

Voorzitter: Ik kijk even rond of er behoefte is aan een vervolgvraag. Ik verzoek u het zo kort mogelijk te houden. Ik zag meneer Osselaer en meneer Ernsting.

Van Osselaer: Kan de wethouder verduidelijken over de PTA in de Coen- en Vlothaven. In de stukken staat nu 15.000 woningen, als de PTA er komt kan er niks meer gebouwd worden. Daarna zei u 3000 woningen. Daarna zei u er ligt een snelweg naast dus je kunt er toch al geen woningen bouwen. Zou u dat gewoon even kunnen toelichten? Dat hoeft niet nu, dat mag ook schriftelijk.

Ernsting (GL): Ik had een aantal voorwaarden geformuleerd. Dat ging bijvoorbeeld over nieuwe centrumfuncties. Die stadsdeeloverstijgend zijn, het ging over cultuur en het ging over extra en goed groen wat er in zo'n stadsdeel moet komen. En daar heb ik eigenlijk nog niet zoveel over gehoord. En los daarvan de warmteplannen. Maar volgens mij had u het daar over toen u het over milieuregels had. Dat ging over warmte en het datacenter neem ik aan. Ik zie geknik.

Geenen (PvdA): Een aantal vragen beantwoord. De rest misschien schriftelijk. Vooral belangrijk om te zeggen dat de PvdA met voorstellen en amendementen komt om dit plan nog beter te maken.

Dijk (VVD): En het kabelbaaninitiatief.

Boomsma (CDA): En ik zit nog steeds met mijn vraag waarom we dit dan nu moeten besluiten. Want bij veel projecten gaat het om woningbouw vanaf 2040. Dus volgens mij is het helemaal niet zo'n gekke gedachte dat we eerst breder gaan nadenken over een visie op de haven en wat we zien als een toekomst voor de bedrijven daar, voordat we nu meteen volgende week al besluiten tot deze ambitie. Vooralsnog is dat mijn positie en vind ik het jammer dat we het nu alsnog volgende week door gaan drammen.

Van Lammeren (PvdD): Ik vroeg me af of Wiebes, ja misschien moeten we energie via kolen gewoon verbieden, zodat de kolencentrales zo snel mogelijk dichtgaan. En ik ben benieuwd wat de impact daarvan is op de haven en de visie op Haven-Stad. Gezien er redelijk wat kolen worden overgeslagen daar.

Wethouder Van der Burg (VVD): Ja meneer van Osselaer, u krijgt even een memo'tje met betrekking tot uw punt over de PTA. Wellicht iets te globaal gedaan voor meneer Ernsting. We bouwen geen 40.000-70.000 woningen. We bouwen Haven-Stad, dat is inclusief culturele, onderwijs en sportvoorzieningen. We bouwen een compleet, geheel verhaal. Wat niet wil zeggen alsof we in de Flevopolder een nieuwe stad bouwen waar je echt alles moet houden op dezelfde manier als in Amsterdam, want we hebben al bepaalde dingen. Dus er komt geen stadsschouwburg. Overigens zit er een theater, over een niet-havengebonden functie gesproken, in de Minervahaven. *Die Minervahaven is al helemaal 'veronthavend'* met Calvin Klein daar, de kantoren die daar zitten en het theater. Dus er zitten al voorzieningen, en dit is een voorbeeld van hoe er in het havengebied is gekozen voor niet-havengebonden functies. Maar ja, dit soort voorzieningen moeten er ook komen, binnen het gegeven dat we al een aantal voorzieningen hebben. Ziekenhuis ligt niet voor de hand want er liggen er een paar om de hoek zal ik maar zeggen. Groen is, en daar ga ik niet moeilijk over doen, dat is een ingewikkelde. En wat ik net zat te doen terwijl u aan het praten was, ik vroeg even over welk deel van het park u het had. Zij hadden volgens mij gelijk, namelijk dat aan de oostkant, op het moment dat het rangeerterrein wordt uitgeplaatst, dan willen zij daar niet bouwen maar een park aan toevoegen. Ja. Nou dat is een van opties die kan. En ik dacht dat u meer de westkant bedoelde, dat u de Bretten wilde uitbreiden, het andere spoor over. *<gestommel in de zaal>* Ja nee meneer Nuijens u heeft niet het woord, dat is de heer Ernsting, u heeft pech gehad, en ehmm.. *<gestommel>* ja nee dat is uw mond (*Ernsting*). We hebben het dan wel over het vergroten van het Westerpark, maar ik zeg er meteen bij, dat zit hem dus ook op het punt van de volkstuinten. Hoe kunnen we die toegankelijker maken? U houdt iets op wat ik nog niet ken, maar het gaat dus ook over dat gedeelte en over die Brettenzone. En daarom keek ik naar West, van wat doe je met de Spieringerhoorn en die omgeving, de discussie die u en ik nog krijgen over de Molenwerf, en eh.. Multatuli. Die was ik even kwijt. Dus ja eh.. die moeten we allemaal meenemen. Hij is wél het lastigst (groen). Laat ik daar ook geen verschil van mening over hebben.

Meneer Geenen, ik ben er dol op als mensen mijn plan proberen te verbeteren. Dus ik wacht uw amendementen af. En als het inderdaad verbeteringen zijn krijgt u van mij een positief pre-advies.

Kabelbaan, ja, we zijn in gesprek met een initiatiefnemer, dus ja, gaat gewoon door.

En ja meneer Boomsma, u en ik verschillen gewoon van mening, wat natuurlijk kan gebeuren. Want ik zeg 'hier leggen we de visie neer, hier leggen we de ambitie neer' en daarna gaan we kijken met de bedrijven. En anderen! Want het gaat natuurlijk niet alleen om bedrijven. Wat betekent dat concreet voor jou en hoe gaan we ervoor zorgen dat dit op de goede manier gaat. En de ambitie 'wat doen we met de bedrijvigheid in het gebied' die ligt hierin (de Ontwikkelstrategie) vast. Namelijk, uitbreiden van het aantal vierkante meters, uitbreiden van het aantal banen, behoud van de werkgelegenheid!

Voorzitter: Daarmee wil ik dit agendapunt afsluiten.

Daarna nog agendapunt 12. Wilt u dat bespreken of hameren? Dan nog een vraag. We hebben nog 3

insprekers die we niet onverrichte zaken naar huis willen sturen. En een agendapunt wat we nog zouden moeten behandelen. De heer Geenen over een project aan de TT Vassumweg (NDSM). Zijn er veel mensen die daarover willen praten, want anders schuif ik 'm door naar vanavond.

Geenen (PvdA): Voorzitter ik zou 'm doorschuiven naar vanavond.

Voorzitter: Wilt u dit bespreken? U weet dat we vanavond al 7 voordrachten hebben. En we hebben geen uitschuifmogelijkheid. Dus dan moet ik heel streng op de spreektijd letten. Goed. Dan wil ik voorstellen de insprekers nu het woord te geven inzake Zorgboerderij de Boterbloem. En het besloten deel doen we ook vanavond dus dan hebben we 9 Raadsvoordrachten vanavond.. Mevrouw Vernhout, u heeft 2 minuten.

**Conclusie van overleg: Er komt een hoorzitting met experts en bedrijven
Er komt een versneld onderzoek naar de impact op bedrijven**

20 december 2017: Raadvergadering (deel 1)

21 december 2017: Raadsvergadering (deel 2)

Raadvergadering van 4 dagdelen

11.00.04: Agendapunt 54 Vaststellen Ontwikkelstrategie Haven-Stad

Dijk (VVD): Akkoord met wat moties. V + Hoorzitting in januari met bedrijven

Osselaer (D66): Akkoord. Blij met invulling motie bij Koers 2025 (onderzoek naar verhogen woningen in Haven-Stad). Wat moties over gebruik warmte van datacenters.

Vandaag ambitie vaststellen. Wat zorgen over uitvoering. In realisatie zijn de uitdagingen. Bij 40-40-20 wordt de grondexploitatie geschat tussen 1 miljard negatief en 200 miljoen positief. En ook nog 1,6 miljard nodig voor ontsluiting (metro). Er ligt dus nog een enorm gat.

Misschien komt het vanzelf goed als de huizenprijzen op de vrije markt nog verder stijgen. Wat ik eigenlijk niet hoop. Of als het Rijk erg toeschietelijk is voor de OV verbinding. Als dat niet zo is hoop ik dat de volgende Raad bijtijds de ambitie bij kan stellen in het woningbouwprogramma, zodat er echt gebouwd kan worden. (Dus: 40-40-20 aanpassen).

Zal niet lukken om een motie erdoorheen te krijgen vanwege 'linkerzijde' die dit voorziet. Dus: inschikken in je 40-40-20 om realisatie mogelijk te maken. Osselaer maakt appél aan volgende raad. Doe wat nodig is om Haven-Stad te bouwen.

Geenen (PvdA): Goed voorstel. Goed proces ingericht met bedrijven om dit uit te zoeken.

Wij willen dat er een goede leefomgeving zal zijn. Dit vanwege de wrijving tussen haven-activiteiten en wonen. Goede voorstellen en een goed proces ingericht om daar dichterbij te komen.

We gaan terug naar de oorspronkelijke setting van Amsterdam: Een haven waar ook gewerkt wordt. In die zin is Haven-Stad 'terug naar de roots'. Natuurlijk moet er nog veel worden ingevuld.

"Het is nu niet het moment om alles vast te leggen van 'zo en zo moet het zijn', gezien de tientallen jaren ontwikkeling en veranderingen onderweg. Maar dit is wel het moment als Raad te zeggen 'zo moet Haven-Stad eruit gaan zien wat ons betreft, in grote lijnen.'" Daarom een paar voorstellen:

- 40-40-20 explicieter vastleggen
- Realisatie kan ook door niet-marktpartijen, in ieder geval verbreden van de mogelijkheden
- Eerlijk verdelen van de lasten van in een havengebied wonen (niet bij lage inkomens)

Dijk (VVD): wijst hem op de paradox tussen dingen vastleggen en zeggen dat de toekomst onzeker is.

Boomsma (CDA):

Merkt op:

- Er ligt op deze locatie voor honderden miljoenen aan haven-infra
- Je kunt op beperkt aantal plekken woningen bouwen, maar op één plek havenactiviteiten ontplooiën
- Besluitvorming is dubieus en afstemming met bedrijven slecht.

Vraagt om:

- Nieuwe Havenvisie van het Havenbedrijf nav deze ontwikkeling

Vertouwen met bedrijven herstellen. Goed dat die gesprekken al gaande zijn. Belangrijk dat de gemeente een betrouwbare partner blijft en aan beloftes houdt.

Enorme risico's ook vanwege intensivering en dichtheid. Een combinatie van werken en wonen die nog nergens anders in de stad is toegepast. Nergens staat dat de OV verbod een noodzaak is. Daar hebben we het Rijk en Provincie voor nodig. Een metro is voorwaardelijk als je deze verdichting wilt aangaan. Hetzelfde voor de extreem lage parkeernorm: eerst zekerheid over metro, dan parkeernorm verlagen.

Risico qua geld: 1000 miljoen én bovenplanse investeringen. Ook de 40-40-20 vastleggen voor ontwikkelingen na 2040 is niet logisch. Wil de Wethouder nu bepalen dat elk deelgebied in ieder geval geen negatieve grondexploitatie kent?

Laatste vraag: moeten we dit niet opnemen in de regeling risicovolle projecten? Als we hier een ambitiebesluit nemen dat mogelijk 1000 miljoen gaat kosten, zonder de kosten van het verplaatsen van die bedrijven, vind ik wel dat we als raad die projecten op die manier moeten behandelen.

Bakker (SP): Dank u wel voorzitter. Enigszins verbaasd over het betoog van de heer Boomsma! Elke keer als we hem vaker horen spreken lijkt het wel alsof ie bang is voor dit soort grote projecten. We kunnen eigenlijk wel zeggen dat 2017 een jubeljaar is voor woninguitbreiding. Haven-Stad, Sluisbuurt, Amstel III, het is echt óngelooflijk wat deze Wethouder hier neerzet. Deze twee wethouders, die bouwen als een gek. Die zetten een enorme strategie neer en die gaan door als geen ander.

<gelach in de zaal, 'hij bedoelt Ivens (SP)!> Nee, die 2! Ik maak plaats voor de heer Van de Burg die hier geweldig werk levert. Die heer Ivens die heel strak aan het woningprogramma werkt. En ik denk dat het helemaal niet nodig is om hier tweets of mails eruit te sturen om hier verplicht te juichen, want we kunnen hier echt juichen om dit programma! <gelach in de zaal>

Het is veel waard dat wij hier durven. Dat wij risico's durven te nemen. Hier. Om de problemen van de woningnood op te lossen. Het is heel goed om te zien dat deze plannen raadsbreed worden gedragen. Namelijk dat je op het gebied van 40-40-20 enorme hoeveelheden woningen bouwt, en dat er op mobiliteitsgebied fantastische ontwikkelingen gaande zijn. Ik denk dat we echt met z'n allen in juichen kunnen uitbarsten over het werk van Van der Burg, Ivens en Litjes. Ik denk ook dat we ervoor moeten zorgen dat deze ontwikkeling hard doorgaat. En tenslotte wil ik die motie, die wij ook steunen over datawarmte, over de kerst heen tillen.

Ernsting (GL): “We willen een stad met buurten waar wonen, spelen, werken, leren en winkelen vlakbij en door elkaar heen gebeurd voor jonge en voor oude mensen”. Dat is het motto van de bewonersraad van de Nieuwmarkt en het stond geschreven op een pand tijdens de sloop/renovatie van de Nieuwmarktbuurt hier om de hoek. En het legt in één zin de aantrekkelijkheid van de stad uit. Een aantrekkelijkheid die hier om de hoek werd herontdekt. Want die was helemaal niet vanzelfsprekend in de jaren 60, en die in de afgelopen 30-40 jaar een groot succes is geworden. En zo’n succes dat het stedelijk wonen onder druk is komen te staan. En het is ook een pleidooi voor gemengde buurten, waar veel verschillende functies zijn en veel verschillende mensen door elkaar leven. Om Amsterdam toegankelijk te houden is het bouwen van woningen één van de knoppen waar je aan kunt draaien. En dat is wat GroenLinks met Haven-Stad beoogt. De stad verdichten om de stad toegankelijk te houden. Zo hoeven mensen ook minder ver te reizen. En kunnen zij van gemeenschappelijke duurzame nutsvoorzieningen gebruikmaken, zoals warmte. GroenLinks is dus voorstander van de versnelling en vergroting van de in 2012 geformuleerde transformatiestrategie. Maar het is ook een gefaseerde aanpak. Dat heeft voordelen en nadelen. Voordeel: we kunnen al beginnen terwijl andere gebieden nog bezet zijn door bedrijven. Maar ook nadelen omdat de integraliteit in het gedrang kan komen, zoals voor mobiliteit. 3 andere aspecten:
Groen: Genoeg groen in gemengde wijken. Er is meer nodig dan een groot Westerpark. Een motie voor extra groen, zoals het Zaan-emplacement.
Sociaal-cultuur: In een echt stadsdeel is ruimte voor cultuur en verrassing. Nu al moet daar ruimte voor komen. Ook is cultuur een kans om op hogere schaalniveaus voorzieningen te creëren en daarmee het centrum te ontlasten en Amsterdam te verrijken.
Warmte: Haven-Stad voorzien van warmte van datacenters.
Verbindingen met de rest van de stad. Motie voor volgend agendapunt.

Reactie Wethouder Van der Burg:

Eerst wat losse opmerkingen, daarna de moties. Maar dat gaat redelijk snel.

We hebben in de commissie al even gediscussieerd meneer Dijk over de **Crisis- en Herstelwet**. Ik blijf het bijzonder vinden dat Amsterdam van zoiets gebruik kan maken: er is niets te herstellen en er is geen crisis. Maarja, we hebben last van bepaalde regelgeving uit Den Haag: waarom zouden we er niet van profiteren? Dus in die zin kan ik de lijn van de VVD volgen.

Ja meneer van Osselaer: we bouwen geen woningen maar een stad. We kunnen kiezen welke stad, maar het betekent in ieder geval ook voorzieningen. Of het nu gaat om zorg of onderwijs of cultuur dan komen die er. In de context van het gebied Amsterdam. Dus geen tweede Carré, geen tweede Artis. Die voorzieningen zijn er al.

PTA: Beschouw ik als voorziening voor de stad. Het is ook werk. We komen daar in een later punt over te spreken.

Moet de grondexploitatie altijd positief zijn? Nee. Dat is sowieso niet het streven. Er moeten goede plannen komen. En als die plannen positief zijn doen we een donatie en als de plannen negatief zijn andersom. Er komen de komende tijd nog een aantal negatieve grondexploitaties uit zuidoost, en dat lijkt me een uitstekende besteding van geld. Geld verdienen je op andere plekken. Zo maak je een rijke ongedeelde stad voor het totaal. Geen misverstand: daar waar het kan, moet je positief eindigen. En aan de andere kant beïnvloedt de keuze voor 40-40-20 de bestedingsmogelijkheden. Als je het meeste geld wil verdienen bouw dan 0-0-100. Maar daar kiezen we niet voor, we kiezen voor een gemengde vorm. En dat leidt soms tot negatieve grondexploitaties.

En dan de heer Boomsma, we hebben het al langer gehad over wanneer we onze ambitie vastleggen. Volgens mij zeggen we hier 'dit zouden we willen' en daar werk je vervolgens naartoe. Als je eerst alles uitbedacht hebt, en je zegt 'dit is wat we kunnen, dus dat doen we dan ook'. Vind ik een verkeerde manier van redeneren. Bovendien zegt u eerst dat we de ambitie niet kunnen vaststellen, en vervolgens levert u input over die ambitie. En zo vinden we elkaar toch nog! Met uitzondering van één dingetje: het schuren met de afspraken van het Convenant. Ik kan u van veel negatieve dingen over u zeggen die nog waar zijn ook, maar ik zou niet kunnen zeggen dat u uw stukken niet leest. Er staat heel duidelijk in het document dat de strategie past binnen de afspraken van het convenant en binnen het collegeakkoord. Lijkt me sowieso verstandig beleid. **Als je afspraken maakt, dan kom je die na.**

Boomsma (CDA): Dat heb ik zeker gelezen, maar ik heb het bedrijfsleven gesproken en die zeggen dat het voelt alsof dit planvorming is. Dus ook al is dat juridisch niet zo, hebben meerdere mensen gehoord die dat zo noemen, waaronder de heer Dijk. Dus kunnen we dan wel vaststellen dat het ertegenaan schuurt?

Wethouder Van der Burg: Nou het ligt ertegenaan, maar niet alles waar je tegenaan ligt schuurt!
<gelach uit de zaal>

Ik ga door met de moties. Ik ga het simpel maken voor iedereen. Ik begin met AW. Ik ben er niet voor, maar volgens mij gaat ie aangenomen worden zoals met Amstel III net. En als het gaat om AZ. Daar zit meer nuance in: als het gaat om menging op gebouwniveau als woningcorporaties dat kunnen. Dus daar kan ik positief over zijn. En weet je wat, het is bijna Kerst: Daarom geef ik alle andere moties en amendementen een positief pre-advies!

<gelach en instemming uit de zaal>

Voorzitter: Dan gaan wij stemmen.

Wijzigingen:

A: 40-40-20 als uitgangspunt: Aangenomen

AT: Wie realiseert Haven-Stad: Aangemomen (unaniem)

AU: Gelijke kansen: Aangenomen (muv heer Boomsma)

AV: Private activiteiten: Aa

Voordracht: Aangenomen zonder CDA

Moties:

AR: Warmte: Aangenomen (unaniem)

AW: Aangenomen zonder VVD en SP

AX: Onderzoek verkeersopties: Aangenomen (unaniem)

AY: Onderzoek vervolgonderwijs: Aangenomen (unaniem)

AZ: Gemengd woningbouwprogramma: Aangenomen (-CDA, VVD)

BA: Unaniem voor

BB: Algemene stemmen aangenomen.

Wethouder: *Als we zo klaar zijn hebben we in een uurtje tijd 86.000 woningen besproken. Dat zou je best serieus kunnen noemen.*

<einde transcript>

Ontwikkelstrategie goedgekeurd door Gemeenteraad

Uitkomst:

<https://www.at5.nl/artikelen/176296/gemeente-wil-hoorzitting-over-mega-stadsdeel-haven-stad>

Na afloop:

Hoorzitting is *niet* gehouden omdat het nut niet werd gezien na instemming strategie

Overlegplatform is niet van de grond gekomen (tot op heden, februari 2019)

Overleg met bedrijven in Coen- en Vlothaven is gestaakt

vii. Interviews transcripts

The transcripts of the personal interviews with stakeholders (Page 51 – 102) contain confidential information.

The transcripts have been shared with the Board of Examiners BK TU Delft and graduation mentors on behalf of the graduation process and are part of the MSc thesis.

For more information: Tom Daamen (T.Daamen@tudelft.nl)